

HOLSTEBRO KOMMUNE

Rådhuset • 7500 Holstebro

FREDERIKSMINDE EJENDOMME ApS
Lystlundvej 4
7500 Holstebro

Dato: 24-11-2015
Sagsnr.: 09.17.18_P19-23-15
Henv. til: Ole Lousdal
Natur og Miljø
Direkte tlf.: 96 11 7826
Afdeling tlf.: 96 11 75 57
naturogmiljo@holstebro.dk
www.holstebro.dk

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af kyllingeproduktionen **Vester Hedegård**

Lystlundvej 4, 7500 Holstebro
Beliggende på matr. nr. 1a, Den vestlige Del, Idom

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I
HENHOLD TIL LOV NR. 868 AF 3. JULI
2015 OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF
HUSDYRBRUG.

Forslag til miljøgodkendelse - Inddragelse af offentligheden

Holstebro Kommune har den 22-06-2015 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af Lystlundvej 4, 7500 Holstebro.

Miljøgodkendelsen omfatter en udvidelse fra 0,00 til 360,9 dyreenheder i slagtekyllinger (35 dage), samt tilhørende anlæg og arealer. I forbindelse med udvidelsen opføres desuden 2 nye slagtekyllingestalde på hver ca. 3.175 m² samt et befæstet areal foran husene på ca. 1.250 m². Imellem kyllingehusene opstilles 3 fodersiloer med en højde på maks. 12 meter.

Holstebro Kommune har foretaget en vurdering af projektets virkninger på miljøet og har udarbejdet forslag til miljøgodkendelse i medfør af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Forslaget sendes hermed i offentlig høring indtil den 12-11-2015.

Forslag til miljøgodkendelsen kan ses på Holstebro Kommunes hjemmeside www.holstebro.dk fra den 01-10-2015. En kopi af forslaget kan desuden rekvireres ved henvendelse til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro, e-mail: teknik.miljoe@holstebro.dk, telefon: 96 11 75 63.

Spørgsmål og bemærkninger til forslaget til miljøgodkendelse sendes til Natur og Miljø, **senest den 12-11-2015**.

Det skal tillige oplyses, at der til enhver tid vil være adgang til aktindsigt i de resultater af virksomhedens egenkontrol, som tilsynsmyndigheden er i besiddelse af, jvf. offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ	6
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	7
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	8
GENERELLE FORHOLD	8
<i>Dokumentation</i>	<i>8</i>
<i>Udnyttelse af godkendelse</i>	<i>8</i>
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	<i>8</i>
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	<i>8</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	9
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	<i>9</i>
<i>Stalde</i>	<i>9</i>
<i>Ventilation</i>	<i>9</i>
<i>Døde dyr</i>	<i>10</i>
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	<i>10</i>
<i>Håndtering af gylle og afgasset biomasse</i>	<i>10</i>
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>10</i>
<i>Lugt</i>	<i>10</i>
<i>Transport</i>	<i>10</i>
<i>Støj</i>	<i>10</i>
<i>Støv</i>	<i>11</i>
<i>Restvand og spildevand</i>	<i>11</i>
<i>Skadedyr</i>	<i>11</i>
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	<i>11</i>
<i>Miljø- og ressourcestyring</i>	<i>11</i>
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	12
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	<i>12</i>
<i>Sædkifter og efterafgrøder</i>	<i>12</i>
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet</i>	<i>12</i>
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	13
KLAGEVEJLEDNING	13
OFFENTLIGGØRELSE	13
RETSBESKYTTELSE	15
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	16
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	16
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	18
GENERELLE FORHOLD	18
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	<i>19</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	<i>19</i>
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder</i>	<i>20</i>
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	<i>21</i>
<i>Alternative muligheder</i>	<i>21</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	22
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	<i>22</i>
<i>Stalde</i>	<i>22</i>

Valg af BAT-teknologi i staldanlæg	23
BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak	24
BAT emissionsgrænseværdier for fosfor	25
Ventilation	26
Rengøring af staldanlæg	26
Foder	26
Fyringsanlæg	27
Olie og brændstof	27
Affald	27
Døde dyr	28
Sprøjtemidler og kemikalier	29
Opbevaring af flydende husdyrgødning	29
Håndtering af afgasset biomasse	30
Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning	30
Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg	31
Ammoniak	31
Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning	32
Lugt	33
Transport	34
Støj	36
Støv	37
Lys	37
Restvand og spildevand	38
Skadedyr	38
Driftsforstyrrelser eller uheld	39
Renere teknologi og ressourcestyring	40
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	43
Drift af husdyrbrugets arealer	43
Udskiftning af udbringningsarealer	45
Sædskifte og efterafgrøder	45
Udbringning af husdyrgødning	45
Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer	47
Grundvand	47
Bilag IV-arter	48
Generelle betragtninger for Natura 2000-områder	48
Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer	49
Nitratudvaskning i det ansøgte projekt	49
Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)	50
Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt	51
Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)	53
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	55
BILAG	56
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	56
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN	57
BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING	58
BILAG 4 – OMKRINGBOENDE OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	59
BILAG 5 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING ANLÆG	60
BILAG 6 – HUSDYRBRUGETS AFLØBSFORHOLD	61
BILAG 7 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG	62
BILAG 8 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE	63
BILAG 9 – SKRÅNENDE AREALER	64
BILAG 10 – JORDBUNDSTYPER	65

BILAG 11 – LAVBUNDSAREALER, FOSFORKLASSER, DETAILAFVANDING	66
BILAG 12 – RISIKOOMRÅDER FOR NITRATUDVASKNING (NITRATKLASSE).....	67
BILAG 13 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER.....	68
BILAG 14 – LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER	69
BILAG 15 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 2	70
BILAG 15 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 2	71
APPENDIKS 1 - NATURA 2000-VANDOPLAND NISSUM FJORD.....	72

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	24-11-2015
Godkendelse hjemmel, lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	§ 12
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	FREDERIKSMINDE EJENDOMME ApS
CVR-nr. / P-nr.	21811998 / 1006313573
Husdyrbrugets adresse	Lystlundvej 4, 7500 Holstebro
Husdyrbrugets telefonnumre	21262669
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Kim Sørensen
Husdyrbrugets e-mail:	kimjanepukgry@paradis.dk
Matrikel	1a, Den vestlige Del, Idom
CHR	97078
Byggetilladelse	Idet dit projekt omfatter udvidelser i form af byggeri ombygning og/eller lignende, skal der forinden søges om byggetilladelse hos kommunen - Byggeri og Ejendomme.
Ejendomsnr.	6610086629
Husdyrgodkendelsesskema nummer	74208
Husdyrbrugets konsulent	Lene Egtved Andersen, Kolding Herreds Landboforening, e-mail: lea@khl.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63
Sagsnummer	09.17.18-P19-23-15

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 22-06-2015 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Lystlundvej 4, 7500 Holstebro. Husdyrbruget bliver større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Dette betyder bl.a., at ansøgning om og forslag til miljøgodkendelse af husdyrbruget skal offentliggøres.

Ansøgningen har været annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside i perioden fra den 04-08-2015 til den 19-08-2015. Forslag til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 01-10-2015 til den 12-11-2015.

Der er ansøgt om etablering af en konventionel produktion af slagtekyllinger i to nye kyllingehuse som etableres i tilknytninger til de eksisterende bygninger på adressen Lystlundvej 4, 7500 Holstebro. Der er ingen husdyrproduktion på ejendommen i dag. Den ansøgte produktionen omfatter 1.090.000 slagtekyllinger (35 dage) svarende til 360,9 DE.

I forbindelse med udvidelsen etableres der 2 nye kyllingehuse på hver ca. 3.175 m² samt et befæstet areal foran husene på ca. 1.250 m². I tilknytning til hvert kyllingehus etableres et teknikrum. Imellem kyllingehusene opstilles 3 fodersiloer med en højde på maks. 12 meter. Fodersiloerne vil blive placeret på befæstet areal. Staldanlæggene opføres i tilknytning til eksisterende bygninger på matrikel 1a, Den vestlige Del, Idom.

Ammoniakfordampningen fra anlægget ligger indenfor de af Miljøstyrelsen fastsatte afskæringskriterier. Dette sker vha. etablerede varmeudvekslere og ved 100% direkte udkørsel af dybstrøelse fra staldene.

Nogle udspretningsarealer er beliggende område med særlige drikkevandsinteresser men udenfor nitratfølsomt indvindingsområde. Udspretningsarealerne ligger desuden udenfor udpegede nitrat- og fosforklasseområder.

¹ Lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er omfattet af reglerne for IED, jvf. IE-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke biverksamhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 1.090.000 slagtekyllinger (35 dage) svarende til i alt 360,9 DE, på husdyrbruget matr. nr. 1a, Den vestlige Del, Idom, beliggende Lystlundvej 4, 7500 Holstebro.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer) og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Ole Lousdal
Biolog

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks.:
 - husdyrholdets størrelse
 - foderplaner, analyser, indlægs- og følgesedler fra indkøbt foder og råvarer
 - affaldsregistrering og –bortskaffelse
 - mark- og gødningsplaner
 - driftsjournaler (jvf. bilag 15)

skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Udnyttelse af godkendelse

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt 1. etape (1. kyllingehus) er etableret og taget i brug inden 3 år fra godkendelsesdatoen. 2. etape skal herefter være etableret og taget i brug inden for 2 år.
4. Det ansøgte skal etableres som et samlet projekt, og delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen kan kun ske efter afgørelse fra Holstebro Kommune.

Ansøger og ejerforhold

5. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholder tømmes, kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller).

6. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion FASE 1 (år 1-3)		Tilladt produktion FASE 2 (år 1-3)	
	Antal	DE	Antal	DE
Slagtekyllinger, 35 dage	545.000	180,45	1.090.000	360,9
I alt		180,45		360,9

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet som ansøgt i Skema 3. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår.

Stalde

7. Stalde skal etableres og drives med følgende indretning og systemer:

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægt- korrektio	Nudrift drift		Ansøgt drift				Staldsystem og BAT-nivå
		Antal	DE	m ² stald	Gns. vægt [kg]	Antal	DE	
1. kyllingehus	Slagtekyllinger (35 dage)	0	0,00	3.000	40	545.000	180,46	Gulvdrift. Varmeveksler, 38%
2. kyllingehus	Slagtekyllinger (35 dage)	0	0,00	3.000	40	545.000	180,46	Gulvdrift Varmeveksler, 38%
			0,0				360,92	

8. Der skal installeres en varmeveksler i tilknytning til kyllingestaldene med en ammoniakreducerende effekt på minimum 38 % (2008 normtal). Varmeveksleren skal vedligeholdes i overensstemmelse med fabrikantens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget sammen med dokumentation for udført vedligeholdelse.

Varmeveksleren skal køre minimum 8.760 timer om året. Dette skal kunne dokumenteres vha. datalogger eller lignende. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt varmeveksleren er ude af drift i en periode på mere end 8 dage.

9. Alt dybstrøelse skal transporteres direkte til biogasanlægget uden omlastning eller opbevaring i markstakke.

Ventilation

10. Ventilationsanlæggene skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal som minimum rengøres ved hvert holdskift.

Døde dyr

11. Døde dyr opbevares i kølecontainer indtil afhentning fra DAKA.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

12. Gyllebeholderen skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 15.

Håndtering af gylle og afgasset biomasse

13. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår risiko for spild fra påfyldning af gyllevogne ol., kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Lugt

14. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplag m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

15. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.
16. Transport med husdyrgødning skal, så vidt det er muligt, ske udenom bymæssig bebyggelse.

Støj

17. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korregerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Støv

18. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal. Væsentlighed skønnes af Holstebro kommune.

Restvand og spildevand

19. Tagvand fra de nye stalde skal ledes til nedsivning via faskine. Der skal i forbindelse med byggeansøgningen indsendes ansøgning om faskiner.
20. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.

Skadedyr

21. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
22. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

23. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

Miljø- og ressourcestyring

24. Husdyrbruget skal minimum en gang årligt føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
25. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.
26. Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny

management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:

- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
 - Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
 - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
 - Reparations- og vedligeholdelsesplaner.
 - Affaldsreducerende tiltag.
27. Hele husdyrbruget skal inden næste revurdering eller ved et årligt energiforbrug over 350.000 være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

28. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 8.

Der må maksimalt tilføres afgasset biomasse på bedriftens arealer svarende til 128,00 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 12, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,20 DE/ha.

Der må ikke udbringes andre former for organisk gødning eller lignende på udbringningsarealerne.

29. Alt husdyrgødning fra produktionen skal afsættes til Maabjerg Bioenergy A/S, svarende til den miljøgodkendte produktion på 360,93 DE. Der må således ikke ske oplagring af dybstrøelse i markstakke.

Sædskifter og efterafgrøder

30. Der skal hvert år etableres 7 % efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrødekrav. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler, som er gældende for de lovpligtige efterafgrøder. Efterafgrøderne skal selvstændigt fremgå af gødningsregnskabet til NaturErhvervsstyrelsen.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

31. Udbringning af afgasset biomasse m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.
32. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
33. Der må ikke etableres afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Fristen for at klage over afgørelsen er den 23-12-2015.

Klagen skal sendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind, kan du søge på "Klag til Natur- og Miljøklagenævnet", hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster 500 kr. i klagegebyr at få behandlet klagen.

Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for hvilket materiale kommunen må udlevere er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Holstebro Kommune, der sender anmodningen videre til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- FREDERIKSMINDE EJENDOMME ApS, Kim Sørensen, Lystlundvej 4, 7500 Holstebro (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening - lokalafdeling Holstebro, CVR:, P-nr:, -, E-mail: dnholstebro-sager@dn.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening, CVR: 17915746, P-nr: 1001388580 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, CVR:, P-nr:, Rosenvej 18, 8240 Risskov, E-mail: enie@eaaa.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, CVR:, P-nr:, Hagevej 14, 6990 Ulfborg, E-mail: jenson@mail.dk (Interesseorganisation)

- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland) v/ Lars H. Hansen, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- Holstebro Museum, CVR: 11681328, P-nr: 1002911064 - (Myndighed)
- Maabjerg Bioenergy - Leverandørforening, CVR: 30507509, P-nr: 1014584060 - (Gyllemodtager)
- Lene Egtved Andersen, Kolding Herreds Landboforening, e-mail: lea@khl.dk (ansøgers rådgiver)
- Nicholas Lund Jensen, Lystlundvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Karina Fjord Bøttker, Lystlundvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Christian Kirkeby, Lystlundvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Jens Kristian Juul Hornstrup, Lystlundvej 3, 7500 Holstebro (nabo)
- Janni Hornstrup, Lystlundvej 3, 7500 Holstebro (nabo)
- Tanja Rasmussen, Lystlundvej 7, 7500 Holstebro (nabo)
- Torben Asbjørn Rasmussen, Lystlundvej 7, 7500 Holstebro (nabo)
- Jacob Winther, Lystlundvej 6, 7500 Holstebro (nabo)
- Mie Overbeck Kaasen, Lystlundvej 6, 7500 Holstebro (nabo)
- Lars Bjerregaard Allerslev, Burvej 13, 7500 Holstebro (nabo)
- Tove Lysgaard Allerslev, Burvej 13, 7500 Holstebro (nabo)
- Kristina Holst Knudsen, Sønderbækvej 3, 7500 Holstebro (nabo)
- Robin Bajlum, Sønderbækvej 3, 7500 Holstebro (nabo)
- Frederik Morsing, Lystlundvej 2, 7500 Holstebro (nabo)
- Ruth Skallebæk Morsing, Lystlundvej 2, 7500 Holstebro (nabo)
- Jess Andersen, Lystlundvej 1, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Annemette Grønbæk Andersen, Lystlundvej 1, 7500 Holstebro (Bortforpagter)

I perioden 01-10-2015 til 12-11-2015 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring. Forslaget er annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside og orienteringsbrev er sendt til nedenstående:

- Danmarks Naturfredningsforening - lokalafdeling Holstebro, CVR:, P-nr:, -, E-mail: dnholstebro-sager@dn.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening, CVR: 17915746, P-nr: 1001388580 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, CVR:, P-nr:, Rosenvej 18, 8240 Risskov, E-mail: enie@eaaa.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, CVR:, P-nr:, Hagevej 14, 6990 Ulfborg, E-mail: jenson@mail.dk (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland) v/ Lars H. Hansen, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- Holstebro Museum, CVR: 11681328, P-nr: 1002911064 - (Myndighed)
- Maabjerg Bioenergy - Leverandørforening, CVR: 30507509, P-nr: 1014584060 - (Gyllemodtager)
- Nicholas Lund Jensen, Lystlundvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Karina Fjord Bøttker, Lystlundvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Christian Kirkeby, Lystlundvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Jens Kristian Juul Hornstrup, Lystlundvej 3, 7500 Holstebro (nabo)
- Janni Hornstrup, Lystlundvej 3, 7500 Holstebro (nabo)
- Tanja Rasmussen, Lystlundvej 7, 7500 Holstebro (nabo)

- Torben Asbjørn Rasmussen, Lystlundvej 7, 7500 Holstebro (nabo)
- Jacob Winther, Lystlundvej 6, 7500 Holstebro (nabo)
- Mie Overbeck Kaasen, Lystlundvej 6, 7500 Holstebro (nabo)
- Lars Bjerregaard Allerslev, Burvej 13, 7500 Holstebro (nabo)
- Tove Lysgaard Allerslev, Burvej 13, 7500 Holstebro (nabo)
- Kristina Holst Knudsen, Sønderbækvej 3, 7500 Holstebro (nabo)
- Robin Bajlum, Sønderbækvej 3, 7500 Holstebro (nabo)
- Frederik Morsing, Lystlundvej 2, 7500 Holstebro (nabo)
- Ruth Skallebæk Morsing, Lystlundvej 2, 7500 Holstebro (nabo)
- Jess Andersen, Lystlundvej 1, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Annemette Grønbæk Andersen, Lystlundvej 1, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Lene Egtved Andersen, Kolding Herreds Landboforening, e-mail: lea@khl.dk (ansøgers rådgiver)

I 6 ugers høringsperioden er der indkommet bemærkninger fra følgende:
Ingen bemærkninger modtaget.

Inddragelse af offentligheden er sket gennem annoncering af modtagelse af ansøgning i perioden 04-08-2015 til den 19-08-2015.
Ingen bemærkninger modtaget.

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Lystlundvej 4, 7500 Holstebro samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2023.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 24-11-2015. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Ansøger har oplyst, at den ene staldbygning og igangsætningen af kyllingeproduktionen er tilendebragt indenfor 3 år fra offentliggørelse af miljøgodkendelsen. For stald nr. 2 søges der om yderligere 2 år til færdiggørelse og opstart af kylling produktionen.

Ansøger har ansøgt om en fristforlængelse, så husdyrudvidelsen først skal være fuldendt 5 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen. Holstebro Kommune finder dette acceptabelt, da BAT i staldanlæggene vil blive etableret sammen med bygninger og faste installationer. Der stilles vilkår herom.

Denne godkendelse bortfalder, hvis 1. etape ikke er tilendebragt indenfor 3 år fra offentliggørelse.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 4/1997 om godkendelse af husdyrbrug
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav
- Vejledning nr. 1/2005 om rotter
- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003
- Skadedyrslaboratoriet: Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr i 2003
- Skadedyrslaboratoriet: Retningslinier for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme 2009
- Vejledning nr. 1027/2007 om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og forordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt. Dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang, det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang, det er relevant.

Ansøger og ejerforhold

Kim Sørensen ejer og driver husdyrbruget på Lystlundvej 4, 7500 Holstebro under CVR nr. 21811998. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Kim Sørensen. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

Lokalisering og planmæssige forhold

Bedriften ligger cirka 1,9 km vest for byzone i Idom. Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Skema 1. Lokalisering og planmæssige forhold.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste nabo, byzone m.v.:	Afstand
Nærmeste nabo (Lystlundvej 7) – krav 50 meter (hjørne til hjørne)	ca. 300 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde [Idom byzone] - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	1,9 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende [Råsted] - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	1,9 km
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren, - vurdering indenfor 300 meter	1,9km

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Kategori 1-natur - ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	1,4 km
Kategori 2-natur ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	> 1,4 km

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - nye stalde	2 km
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - nye stalde	81 m
Vandløb, grøft, dræn og søer >100 m ² (krav 15 m) - nye stalde	72 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - nye stalde	360 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - nye stalde	> 300 m

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - nye stalde	72 m
Naboskel (krav 30 m) - nye stalde	119 m

Samlet vurdering

Det vurderes, at det ansøgte opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Vurdering i forhold til anlægget

Husdyrbruget ligger ca. 1,6 km vest for Idom, der i Kommuneplan 2013 er udlagt til boligområde. Kun en del af Idom er i byzone, hvorfor der er længere til nærmeste byzone end til boligområdet. Husdyrbruget ligger ca. 1,35 km nord for Ringkøbingvej. Husdyrbruget ligger i området Røgelhede Huse umiddelbart øst for Theuts Plantage.

Området ligger i den nordlige kant af Skovbjerg Bakkeø, hvor landskabet rejser sig til morænebakke mod syd fra smeltevandsletten og ådalen ved Storåen nord for området. Området er småbakket med det højeste punkt ved Fjaldbakke lige nordøst for husdyrbruget i kote 40. Landskabet skråner let ned mod ådalen ved Idom Å, der i Kommuneplan 2013 er udpeget til særligt værdifuldt landskab. Der er mange gravhøje i området vest for husdyrbruget og især syd for Ringkøbingvej på den fredede Idom hede.

Husdyrbruget ligger i et område med både den store plantage Theuts, men også en del mindre skovbeplantninger omkring hele husdyrbruget.

Der er ansøgt om etablering af produktion af slagtekyllinger på husdyrbruget og hertil bygges 2 kyllingehuse på hver ca. 3.175 m² samt et befæstet areal foran husene på ca. 1.250 m². Derudover opstilles 3 fodersiloer mellem de 2 kyllingehuse med en maks. højde på 12 m. Byggeriet opføres i umiddelbar tilknytning til de eksisterende bygninger.

Det vurderes, at det ansøgte byggeri vil blive minimalt synligt i landskabet, da både beplantninger og terrænforhold skærmer husdyrbruget. Dog forventes det, at siloerne vil være synlige i nærområdet. Byggeriet vil ikke få indflydelse på de fredede fortidsminder.

Vurdering i forhold til arealer

Beskyttede fortidsminder

En del af udbringningsarealerne ligger inden for fortidsmindebeskyttelseslinien for gravhøje. Fortidsminder er beskyttet jf. § 29 e og f i Museumsloven og der må ikke på fortidsminder og inden for en afstand af 2 m fra dem foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor. Desuden er der en 100 m beskyttelseslinie omkring fortidsminderne jf. § 18 i Naturbeskyttelsesloven. Inden for de 100 m er der forbud mod forandring af arealet. Vær især opmærksom på gravhøjen, der ligger i læhegnet mellem 2 marker – her skal 2 meter bræmmen også overholdes. I 2009 blev daværende lodsejer tilbudt, at få fortidsmindet med i den kommunale pleje af gravhøje. Hvis ny ejer ønsker, at få gravhøjen plejet skal der gives besked til Natur og Miljø.

På udbringningsarealer er der også registreret ikke fredede fortidsminder (gravhøje), se kortbilag. Dybdepløjning på arealerne frarådes derfor. Findes der fortidsminder på arealerne er disse omfattet af Museumslovens § 27, stk. 2, der påbyder standsning af jordarbejde samt anmeldelse af fortidsminde fund til Holstebro Museum, der er nærmeste kulturhistoriske museum med arkæologisk ansvarsområde.

Beskyttede diger

I tilknytning til udbringningsarealerne er der ikke registreret diger.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Der stilles vilkår om, at det ved eventuelt ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø.

Alternative muligheder

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser, der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres: 0-alternativet til dette projekt er, at produktionen ikke etableres eller at produktionen placeres på en anden ejendom. Miljøpåvirkningen vurderes at være nogenlunde den samme som ved denne udvidelse, eller måske endda øget, da der her vil være en større driftsmæssigt afhængig belastning fra f.eks. maskiner.

Der vurderes ikke at være væsentlige landskabelige forringelser som følge af projektet, da udvidelsen etableres i bygninger der afskærmes af træer til de fleste sider.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives konventionelt med nedenstående produktionsstørrelse (Skema 2) i de staldsystemer, der er angivet i Skema 3:

Skema 2a. Produktionsstørrelse. FASE 1.

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Slagtekyllinger, 35 dage	0	0,00	545.000	180,45
I alt		0,0		180,45

Skema 2b. Produktionsstørrelse. FASE 2.

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Slagtekyllinger, 35 dage	0	0,00	1.090.000	360,9
I alt		0,0		360,9

Produktionsniveau

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold som beskrevet i Skema 2 indenfor hvert planår (1. august-31. juli).

Slagtealderen fastsættes af slagteriet og vil variere fra hold til hold. Belægningen i stalden vil dog maksimalt være på 40 kg dyr/m².

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af Skema 3, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem og BAT-niveau fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af Bilag 2.

Skema 3. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem og BAT-niveau.

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægt-korrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift				Staldsystem og BAT-niveau
		Antal	DE	m ² stald	Gns. vægt [kg]	Antal	DE	
1. kyllingehus	Slagtekyllinger (35 dage)	0	0,00	3.000	40	545.000	180,46	Gulvdrift
2. kyllingehus	Slagtekyllinger (35 dage)	0	0,00	3.000	40	545.000	180,46	Gulvdrift
			0,0				360,92	

Udvidelsen medfører byggeri af 2 nye kyllingehuse på hver cirka 3.175 m², samt et befæstet areal foran husene på ca. 1.250 m². I tilknytning til hvert kyllingehus

etableres et teknikrum. Imellem kyllingehusene opstilles 3 fodersiloer med en højde på maksimalt 12 meter.

	Grundplan	Højde til tagryg	Taghældning	Materialer og farver
Hus 1+2	Ca. 26x122 m Ca. 3.175 kvm	Ca. 8 m.	15 grader	Gavle: røde mursten - som eks. bygninger Sider: stålprofiler og udvendige spær Tag: sort el. mørkt ståltag
Teknikrum 1+2	Ca. 6x9 m Ca. 54 kvm			

Fodersiloerne placeres på det befæstede areal. Staldanlæggene opføres i tilknytning til eksisterende bygninger, jvf. bilag 2.

Valg af BAT-teknologi i staldanlæg

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Ammoniaktabet fra produktionen begrænses ved følgende tiltag:

Miljøteknologi (varmeveksler – effekt 38 %)	3.810 kg N
Foder (normtal)	0 kg N
Direkte udkørsel af husdyrgødning (100 %)	3.018 kg N
Samlet ammoniak reduktion	6.828 kg N

Varmeveksler

Der er ansøgt om opsætning af varmeveksler. Varmeveksler er ansøgt med en ammoniakreducerende effekt på 38 %. Effekten af veksleren er indsat som en kemisk luftvasker, da det pt. ikke er muligt at indtaste effekten af varmevekslere direkte i husdyrgodkendelse.dk.

Princippet med en varmeveksler er, at den varme luft fra stalden anvendes til at opvarme den køligere luft udefra. Dermed forventes energiforbruget til opvarmning af slagtekyllingestaldene at reduceres. Endvidere er ammoniaktabet mindre idet strøelsen holdes tør og dermed hæmmer produktionen af ammoniak.

Kyllingerne udskiller kvælstof via urin (urinsyre). Kvælstof der er bundet som urinsyre kan ikke fordampe som ammoniak, men ved tilførsel af vand kan urinsyre omdannes til urea der efterfølgende kan spaltes til ammoniak og CO₂.

Varmeveksleren medvirker til at staldene er mere tørre, hvorved omdannelsen af urinsyre til ammoniak (luftformig) nedsættes.

Teknologilisten

Varmevekslere som ammoniakreducerende tiltag er endnu ikke optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste. Der foreligger en DANETV rapport, som viser at teknologien har en ammoniakreducerende effekt og Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at anlæggets forventede effekt kan medregnes i godkendelsen. Der stilles dog vilkår om, at hvis anlægget mod forventning ikke kan optages på teknologilisten med den ansøgte effekt på 38 % skal ansøgningen senest ved igangsætning af FASE 2 ansøge om alternativ ammoniakreducerende teknologi.

Ændring af normtal

Det beregnede ammoniaktab i Husdyrgodkendelse.dk er beregnet ud fra normtal fra 2008. De nyeste normtal fra 2014 viser, at ammoniakemissionen fra slagtekyllinger ligger markant lavere. Normtallene for 1.000 slagtekyllinger fra stald og lager lå i 2013 på 12,31 kg N, mens tallet i 2014 ligger på 6,13 kg N cirka 50 % lavere.

Direkte udkørsel af dybstrøelse

En øget andel, der udbringes direkte fra marken kan indgå som virkemiddel til at reducere ammoniaktabet, idet lagertabet for den del, der udbringes direkte vurderes til 0 %, mens tabet for den del, der oplagres overdækket i markstak, vurderes til 8 % fra slagtekyllinger. Effekten af direkte udkørsel til biogasanlægget er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 3.018 kg N.

Overdækning af gyllebeholder – fravalgt

På husdyrbruget findes en gyllebeholder på 1.240 m³. Ved fast overdækning af gyllebeholder reduceres ammoniakfordampningen med 50 %, set i forhold til gyllebeholdere med lovpligtig overdækning med flydelag. Gyllebeholderen anvendes ikke til opbevaring af gylle, men udelukkende til opbevaring af vand.

BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak

Ansøger har principielt frit teknologivalg, men ansøger skal godtgøre, at valget af teknologier sikrer en ammoniakemission, der svarer til det beregnede BAT niveau. Ansøger har indsendt en beregning af ammoniakemissionsniveauet på baggrund af de teknologier, der fremgår af foregående afsnit om teknologi valg.

Skema 4. Beregning af BAT niveau for husdyrbruget.

Dyretype	antal dyr	korrektion	BAT-niveau	maksimal N-udledning
Slagtekyllinger , 35 dage	1.090.000	1	9,9 kg N/1000 dyr	10.791 kg N

Af ovenstående Skema 4 fremgår en beregning af den samlede maksimale ammoniakfordampning, som må udledes fra husdyrbrugets stalde og lagre i henhold til Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier for slagtekyllinger (35 dage).

Den ansøgte totale udledning er 6.217 kg N og overholder således det beregnede BAT emissionsniveau, som er 10.791 kg N. Der stilles vilkår, som sikrer, at de anvendte ammoniakreducerende teknologier implementeres. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrbrugets ammoniakudledning fra stald og lager overholder kravet om anvendelse af BAT.

BAT emissionsgrænseværdier for fosfor

Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor er for 35 dages kyllinger fastsat til 16,64 kg P pr. DE (gødning) + 0,06 kg P pr 1.000 dyr (strøelse). Med en ansøgt drift på 1.090.000 kyllinger, svarende til 360,93 DE, er den vejledende emissionsgrænseværdi for den ansøgte drift på $16,64 \text{ kg P/DE} \cdot 360,93 \text{ DE} + 0,06 \text{ g P/1.000 dyr} \cdot 1.090.000 \text{ dyr} = 6.071 \text{ kg P}$.

P ab dyr er i ansøgningen beregnet til 12.598 kg P og BAT kravet til fosfor er der med ikke overholdt.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter fodringsteknikker der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor. I henhold til teknologiblad for fosforindhold i slagtekyllingefoder, kan indholdet af fosfor i foderet ikke reduceres til under 5,8 g fosfor /kg foder (niveau 3) uden at det går ud over dyrenes sundhed – dvs. øget risiko for problemer med ben mv.

Beregningen af fosforindholdet i gødningen i husdyrgodkendelse.dk er baseret på normtallet 5,4 g fosfor pr. kg foder idet udviklingen er gået stærkere end forudsat i teknologibladet. Normfodring er derfor lidt lavere end niveau 3 i teknologibladet vedr. fosfor i foderet.

Husdyrgodkendelse.dk beregner indholdet af fosfor ab lager til 12.598 kg P/år. Dette er mere end dobbelt så højt som den maksimale emissionsgrænse i henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT standard vilkår til trods for at råproteinindholdet i foderet er på niveau med/lavere end den skrappeste fodring i henhold til teknologibladet.

Årsagen hertil er, at normtallene for fosfor ab lager er ændret markant ved normændringen 2011/2012 dvs. siden BAT-standardbladets tilblivelse i 2011. Normændringen skete på baggrund af ny viden vedrørende slagtekyllingernes indlejring af fosfor i kroppen. Der fjernes således en mindre mængde fosfor med de kyllinger der går til slagteriet end tidligere antaget.

BAT-bladet bygger på den forventning, at der ved en fodring med 5,8 g P pr kg foder vil være 5,61 kg P/1000 kyllinger i staldgødningen. 5,61 kg P/1000 kyllinger var normen i 2010. *Normtallet for P ab lager ligger nu på 11,502 kg P/1000 kyllinger.*

Miljøstyrelsen har den 11. juni 2013 udtalt, at BAT standardvilkåret skal fastsættes i forhold til teknologibladet vedrørende fosforindhold i slagtekyllingefoder fra 15. maj 2011. Det er således BAT, såfremt fosforindholdet i foderet ikke overstiger 5,8 gram fosfor pr. kg foder ved 35 dages kyllinger selv om Fosfor af dyr overstiger det maksimale niveau i henhold til de vejledende standardvilkår.

I den pågældende afgørelse bliver der fastlagt den praksis, at BAT standardvilkåret vedrørende slagtekyllinger fremover i stedet skal forstås på baggrund af det bagvedliggende teknologiblade vedrørende fosforindhold i slagtekyllingefoder fra 17/5 2011, således BAT standardvilkåret skal fastsættes i forhold til fosforindholdet i foderet dvs. 5,5 gram fosfor pr. kg foder ved 35 dages kyllinger.

BAT-kravet til fosfor er dermed overholdt.

Ventilation

Stalde ventileres vha. et undertryksanlæg, med indsugningsventiler placeret i væg og udsugninger placeret ved kip. Som sikkerhedsventilation monteres gavlventilatorer. Ventilationsanlægget er fuldautomatisk reguleret. Ventilationen er trinvis styret med følere som registrerer temperatur og luftfugtighed. Der er stigende belægning i stalden i hele produktionsperioden, variationen i ventilationsbehov stammer fra belægningsstigningen og til dels fra årstidsvariation.

Der etableres ventilationsanlæg med multi-step-styring, dvs. et én udsugningsventilator er hastighedsreguleret, og de øvrige kobles ind (on/off) efter behov. Højde på afkast er 1 meter over tagryg, svarende til ca. 9 m over terræn. I forbindelse med holdskifte (ca. 8,5 hold om året) rengøres og kontrolleres ventilationen indvendig og udvendig.

For mekanisk ventilerede stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald, for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

Rengøring af staldanlæg

Husene tømmes for dybstrøelse og fejes efter hvert hold kyllinger. Da kyllingemøg er meget tørt vil næsten 100 % af gødningen være fjernet ved den manuelle rydning. Efter fejning vaskes husene og desinficeres. Vask starter udefra og ned gennem udluftningen. Indvendigt vaskes alt dvs. installationer, lofter, vægge og gulv. Formålet med vask er at kunne fjerne og desinficere evt. smittekim.

Foder

Der anvendes tørfoder til kyllingerne. Foderet opbevares i 3 udendørssiloer på hver 30 m³.

Der fodres efter normerne 3,33 kg foder/dyr, 20,0 % protein, 0,55 % fosfor. Desuden tildeles der fytase til foderet. Der anvendes fodertilpasninger via minimum 3 forskellige foderblandinger. Emissionsgrænsen for fosforindhold i foderet er fastsat til 5,5 gram fosfor pr. kg foder ved 35 dages kyllinger. Der stilles ingen vilkår til foder da der fodres efter normtallene.

Færdigfoder opbevares i lukkede siloer tilknyttet hver stald. Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet.

Fyringsanlæg

Ejendommen får et halmfyr. Den endelige placering er endnu ikke fastlagt. Anlægget får en indfyringseffekt på <1 MW, og som derfor ikke er miljøgodkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelsesloven. Der stilles ingen vilkår vedr. ejendommens fyringsanlæg.

Olie og brændstof

Der er en olietank på 1.200 liter fra 2013. Tanken er placeret over betongulv i maskinhuset.

Der opbevares i øvrigt ikke olie, olieaffald eller lignende på ejendommen.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det medfører fare for forurening af disse. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at olie skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Affald

Alt affald bortskaffes i henhold til kommunens regulativ. Mindre mængder af affald opbevares i container og bortskaffes med dagrenovationen eller renovationsordning. Større mængder af affald afleveres på genbrugsplads. Oplysninger om de enkelte fraktioner fremgår af Skema 5.

Skema 5. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

Type	Opbevaring	Bortskaffelse
*Spildolie	Opbevares ikke på ejendommen	---
*Medicinrester, kanyler og emballage	Medicinrester forekommer ikke	---
Jern / skrot	Begrænset mængde	Afhentes af skrothandler

Type	Opbevaring	Bortskaffelse
Papir /pap	Begrænset mængde	Afleveres på genbrugsplads
Glas	Begrænset mængde	Afleveres på genbrugsplads
Plast og PVC	Begrænset mængde	Afleveres på genbrugsplads

**Farligt affald: Dokumentation for evt. bortskaffelse skal kunne fremvises ved tilsyn.*

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald, såsom spildolie, skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside (affaldsregister).

Husdyrbruget skal registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler, herunder skal al bortskaffelse af farligt affald, som f.eks. spildolie, kunne dokumenteres. Dokumentation kan f.eks. være faktura fra værksted ved olieskift, kvittering fra genbrugsplads el.lign.

Alt medicinaffald (kanyler, sprayflasker, tomme ampuller, medicinrester mv.) skal håndteres som farligt affald, medmindre andet er angivet på emballagen. Kvittering for farligt affald skal fremvises ved tilsyn. Medicinaffald kan afleveres til dyrlægen, mod betaling på genbrugspladsen eller til anden godkendt modtager.

Kemikalier og spildolie skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på spildbakke eller tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde. Oplagspladsen/spildbakken skal være under tag, og have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet er BAT bl.a. at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående, uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med det stillede vilkår lever op til BAT.

Døde dyr

Døde kyllinger opbevares i kølerum/kølecontainer indtil afhentning fra DAKA

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den

pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden. Hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og stiller derfor ikke skærpende vilkår.

Sprøjtemidler og kemikalier

Pesticider opbevares i aflåst rum med fast gulv. Påfyldning og rengøring af sprøjten foregår i marken.

Oplag af kemikalier skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplaget må ikke medføre risiko for forurening af jord og undergrund, og skal derfor være under tag og på spildbakke eller tæt bund med opkant, uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Der opbevares ikke flydende husdyrgødning på husdyrbruget. Den eksisterende gyllebeholder vil blive brugt til opsamling af vaskevand fra kyllingehusene, samt til opbevaring af afgasset biomasse.

BAT for gyllebeholdere er at,

- Beholdere er stabile og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholdernes bund og vægge er tætte
- Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Den afgassede biomasse vurderes at svare til ca. 3.000 m³ (ved et N-indhold på 4,9 kg N/ton).

I nedenstående Skema 6 angives oversigt over ejendommens gyllebeholdere:

Skema 6. Gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Før ændring	Efter ændring
			Kapacitet [m ³]	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder	1994	2005	1.240	1.240
Samlet opbevaringskapacitet:			1.240	1.240

Den afgassede biomasse fra Maabjerg Bioenergy returneres via lastbil til gyllebeholdere. Holstebro Kommune vurderer på denne baggrund, at risikoen for overfyldning af gyllebeholderne er minimal.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår leves op til BAT.

Håndtering af afgasset biomasse

Påfyldning af gyllevogne

Da der kan benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår risiko for spild ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse fra kyllinger, der har ligget i stald i 1-2 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

Det vurderes, at opbevaring af dybstrøelseskompst i markstakke er en dårlig ide på store husdyrbrug, da store mængder dybstrøelse i markstakke let vil kunne give anledning til punktkildeforurening eller gener i form af lugt eller fluer. Opbevaring af

dybstrøelse på en møddingsplads nær staldanlæggene sikrer, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret mht. lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end hvis stakkene lå væk fra ejendommen i markstak.

På dette husdyrbrug er der tale om produktion af dybstrøelse svarende til ca. 2.500 m³. Der er søgt om 100 % direkte udkørsel (bortkørsel) af dybstrøelsen til biogasanlæg, hvilket sikres ved vilkår (som et ammoniakreducerende tiltag, jf. tidligere afsnit).

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 6.217 kg/år.

Skema 7. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	0 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	6.217 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	0 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 15 % reduktion	6.217 kg N / år
Meremission	6.217 kg N / år

Jf. ansøgningsskema 74208 er husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF-Habitatområde nr. 225, Idom Å og Ormstrup Hede.

Mindsteafstanden hertil er ca. 1,5 kilometer i østlig og sydøstlig retning.

Habitatområdet rummer en lang række kvælstoffølsomme naturtyper, blandt andet den store og naturmæssigt værdifulde Idom Hede (ca. 1,6 kilometer fra ejendommen), som blandt andet er voksested for de sjældne arter vår-kobjælde og cypres-ulvefod.

Der er foretaget beregninger af kvælstofdepositionen i 7 af de nærmest liggende punkter indenfor habitatområdet. Beregningerne viser en kvælstofdeposition på 0,2 eller 0,1 kg N/ha/år fra den samlede ejendom.

Reglerne for kategori 1 natur er således overholdt, og Holstebro Kommune venter ingen eller kun en begrænset negativ effekt af kvælstofemissionen fra ejendommen på de nærmest liggende Natura 2000-områder.

Større ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000 (kategori 2 natur)

Afstanden til de nærmeste områder med lobeliesø, højmose eller større heder/overdrev udenfor Natura 2000-områder er høj, dvs. over 3 kilometer.

Der er ikke foretaget beregninger af kvælstofdepositionen her, men med den pågældende afstand og en samlet emission på 6.217 kg N/år vil reglerne for kategori 2 natur være overholdt.

Holstebro Kommune venter ingen negativ effekt af kvælstofemissionen fra ejendommens drift på de nærmest liggende områder med kategori 2 natur.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3 natur)

Det nærmeste naturområde i forhold til ejendommen, som kunne tænkes at være omfattet af reglerne for kategori 3 natur, er et lidt under 2500 m² stort registreret hedeareal ca. 100 meter syd for ejendommen. Her er i 1992 blandt andet fundet en mindre bestand af plettet gøgeurt. Arealet er omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3, fordi det grænser op til §3 eng.

Beregninger for hedeområdet viser en kvælstofdeposition på 5,5 kg N/ha/år fra den samlede ejendom.

Holstebro Kommune har imidlertid besigtiget området den 3. marts 2015, og vurderer, at en betydelig del af det registrerede hedeareal reelt er en kultureng med lyse-siv, kulturgræsser og forskellige mosser. Selve heden fremstår i øvrigt naturmæssigt noget forarmet.

Da reglerne for kategori 3 natur jf. vejledningen kun gælder for heder, der i sig selv overholder størrelseskravene efter Naturbeskyttelseslovens §3, kan der ikke være tale om kategori 3 natur her.

De nærmeste, potentielle kategori 3 naturområder er herefter et blandet hede-, mose- og overdrevsområde mod nordøst, et moseområde mod nordvest samt et hede- og moseområde mod syd. Afstanden er i alle tre tilfælde ca. 800-900 meter.

For det førstnævnte område er beregnet en kvælstofdeposition på 1,0 kg N/ha/år, mens depositionen for de andre områder er noget lavere.

Holstebro Kommune forventer en vis negativ påvirkning på de nærmest liggende naturområder som følge af etableringen af kyllingeproduktion på ejendommen, men reglerne for kategori 3 natur er overholdt.

Der vurderes ikke at være særligt ammoniakfølsomme skove nær ejendommen.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset

problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til ammoniakfølsomme naturområder, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav. Dette kan være vilkår om nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Udbringningsarealer for husdyrgødning

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

I tilknytning til udbringningsarealerne for husdyrgødning er registreret enkelte vandhuller beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Der gøres opmærksom på, at der om søer og vandhuller med et overfladeareal over 100 m² gælder krav om 9 meter brede dyrkningsfrie bræmmer, jf. Lov om randzoner.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i Skema 8 angivet, hvilken af de to modeller der giver den længste geneafstand.

For slagtekyllingeproduktion opgøres lugt som maksimum total masse dyr pr. stald. Der må således maksimalt være en belægningsgrad på 40 kg kyllinger/m².

Skema 8. Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'.

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	871,77 meter (ny model)	--	--	--	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	674,17 meter (ny model)	--	--	--	Ja, ingen inden for 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	342,67 meter (ny model)	342,67 meter	--	343,50 meter	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.

Gødningshåndtering

Al gødning køres værk i lukkede containere efter hvert hold. Der vil ikke forekomme opbevaring af husdyrgødning ved staldanlægget, bortset fra de perioder, hvor stalden ryddes for gødning. Der vil således kunne kortvarig opbevaring i container mens arbejdet med rensning af stalden efter hvert holder kyllinger pågår.

Samlet vurdering for lugt

Idom Kirkeby er den nærmeste by, og den ligger ca. 2 km fra anlægget. Idom, der er den nærmeste samlede bebyggelse, ligger også cirka 2 km fra anlægget. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Lystlundvej 7 og ligger cirka 300 meter fra staldanlæggene.

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. det stillede vilkår kræve udført lugtmålinger, og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Transport

Transport til og fra ejendommen vil foregå ad Lystlundvej. Der er 2 indkørsler til ejendommen. Transporten vil så vidt muligt foregå i dagtimerne og der vil være en øget frekvens af transporter i forbindelse med udskiftning af holdene. Kyllingerne leveres i dagtimerne, men afhentning af dyr kan både foregå i dag- og nattetimerne.

Til interne arbejdskørsler laves der et befæstet areal foran kyllingehusene.

Udbringningsarealerne er beliggende i tilknytning til ejendommen, så transport til arealerne vil hovedsageligt foregå via interne markveje. Transport på offentligvej er derfor meget begrænset. Der køres ikke igennem tætbeboede områder.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Skema 9. Oversigt over antallet af årlige transporter.

Type	Antal transporter	
	før udvidelse	efter udvidelse
Levende dyr til og fra ejendommen	-	90
Døde dyr	-	18
Indkøbt foder/råvarer	-	80
Renovation	-	26
Strøelse	-	15
Dieselolie	-	2
Husdyrgødning	-	120
Andet	-	9
Antal transporter i alt	-	360

Vurdering af transporter

Antallet af transporter vil blive forøget markant, men dog begrænset til gennemsnitlig én transport pr dag. Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være væsentligt belastende for omgivelserne og antallet af transporter vurderes ikke at ligge over, hvad man kan forvente.

Holstebro Kommune kan regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transporter for at sikre, at der tages hensyn til omkringboende. Herudover skal det påpeges, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis, at betragte landzonen som

landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørslens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Støjklender på husdyrbruget består primært af ventilationssystemet, transport, indblæsning af foder i siloer og afhentning af dyr. Transport og indblæsning af foder sker periodisk og primært i dagtimerne. Ventilation vil være i drift i døgndrift, men vil være mest aktiv i sidste halvdel af den 35 dages tilvækstperiode. Ventilationen bruges desuden mere om sommeren end om vinteren. Ansøger oplyser, at det er ekstremt vigtigt, at ventilationen kører korrekt, da kyllingerne er skrøbelige overfor høje temperaturer. Der er derfor følere på alle ventilationer, således at de kun kører efter behov.

Der er ingen naboer inden for en afstand af 300 meter fra husdyrbrugets anlæg, hvorfor støj ikke vurderes at være til gene for nabo og omkringliggende.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen. Det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende fastsættes der vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at støj fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen. Til gengæld stilles der vilkår om, at drifttiden for de forskellige støjklender kan reguleres.

Der fastsættes vilkår om, at såfremt der opstår gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/ beregninger efter nærmere definerede anvisninger. Der meddeles vilkår iht. Miljøstyrelsens vejledende støjkrav.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig anvendelse af de pågældende støjklender indenfor normal arbejdstid og ved de stillede vilkår.

Støv

Der kan opstå støvgener ved levering af foder/indblæsning i silo, rengøring af staldene, kørsel på grusveje og lign. Støvgenerne vurderes primært at være lokalt på ejendommen, og ikke en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må også påregnes i kortere perioder under høstarbejdet. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Husdyrbruget er beliggende relativt langt fra naboer og lign. Der stilles på baggrund af ovenstående ikke vilkår vedrørende støvgener, og det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

Generelt forventes der ikke støvgener på eller omkring ejendommen, såfremt de stillede vilkår overholdes.

Lys

Lyset i stalden er styret med timer og afstemmes kyllingernes behov. Der vil ikke være fjernpåvirkning af lys, da der ikke etableres vinduer i stalden. Arbejdslys på gavle i den vestlige ende vil kun være tændt i forbindelse med arbejde i staldene.

I henhold til BREF-notatet er det BAT for kyllingestalde at reducere energiforbruget gennem anvendelse af lavenergibelysning. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget lever op til BAT.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, da der er bevoksninger af træer, samt bygninger der skærmer for lyset og da lyset kun tændes ved behov.

Restvand og spildevand

Restvand samt husholdningsspildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i Skema 10:

Skema 10. Håndtering af restvand og spildevand.

Restvandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand	Skal ledes til nedsivning via fx faskine <i>Bemærk, at der skal indsendes særskilt ansøgning om dette i forbindelse med ansøgning om byggetilladelsen. Tag- og overfladevand må ikke tilsluttes eksisterende "kloak" som det er angivet i ansøgningen, da udledning til søer, vandløb, dræn og lignende kræver udledningstilladelse.</i>
Befæstede arealer	Ledes til gyllebeholder
Restvand fra vask af stalde	Ledes til gyllebeholder
Sanitært spildevand fra husstanden	Pilerensningsanlæg sydøst for stuehuset (Der skal indhentes særskilt tilladelse fra Holstebro Kommune)

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Tag og overfladevand fra de nye stalde skal ledes til nedsivning via faskine. Der stilles vilkår til dette. Før etablering af faskiner, skal der fx i forbindelse med byggeansøgningen indsendes ansøgning om tilladelse til etableringen. Hvis der ikke sættes tagrender på de nye bygninger kan vandet nedsives på stedet.

Skadedyr

Rotter

Der er ingen oplag af foder udendørs og der er aldrig spild af foder. Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning, der besøger ejendommen efter behov. Hvis der opstår problemer med rotter oplyser ejer at der oprettes serviceaftale med firma der udfører autoriseret skadedyrsbekæmpelse.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes leveduligheder på ejendommen begrænses. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc.,

bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

Der er normalt ikke flueproblemer fra kyllingestalde, da kyllingerne spiser fluer og da strøelsen normalt er meget tør og dermed sjældent egnet til opformering af fluelarver.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Mulige uheld anses at være spild af olie-/ kemikalieprodukter samt gyllespild og – uheld osv.

Overpumpning af afgasset biomasse

Overpumpning sker vha. mobil pumpe under konstant tilsyn. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning.

Gyllebeholderuheld

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af den afgassede biomasse. Såfremt gyllebeholderen springer læk, vil den afgassede biomasse pga. terrænets fald, løbe mod søen beliggende ca. 130 meter syd for ejendommen.

Ved evt. uheld har ansøger beskrevet procedure for, hvad der skal gøres for at forsøge at standse ulykken. Til dette er der på ejendommen, rendegraver, sand og jord og halm til rådighed.

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip og brand.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget,
- at alle, der arbejder på husdyrbruget, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes,
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget,
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Energi	▪ Anvendelse af lavenergilysstofrør i de nye stalde.▪ Undertryksventilation.▪ Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet.▪ Ventilationssystemet rengøres efter hvert hold kyllinger. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge energiforbruget.▪ Al ventilation er styret af et temperaturreguleret multistepsystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.▪ Der er etableret halmfyr og varmeveksler, hvilket vil reducere behovet for anvendelse af olie og energi.
Vand	▪ Stalden etableres med glatte overflader for at lette rengøringen og reducere vandforbruget.
Management	▪ Stalde iblødsættes og vaskes med højtryksrensere.▪ Forbrug af vand, energi, foder, pesticider og handelsgødning registreres.▪ Der føres journal over afsætning af organisk gødning og uorganisk gødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.▪ Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.▪ På husdyrbruget udarbejdes der arbejdspladsvurdering (APV). Der foretages daglig tjek og løbende service på anlægget efter behov.
Ammoniak	▪ Der etableres varmeveksler.▪ Alt husdyrgødning køres direkte fra stald til biogasanlæg.

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie, jf. Skema 11:

Skema 11. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Ansøgers forventet forbrug efter udvidelsen	Forventet elforbrug efter normalt
EL forbrug [kWh]	369.000	369.415
Vand [m ³]	6.675	
Olie [liter]	2.400	
Halm til fyr [rundballer]	365	

Det er oplyst, at forbrug af vand, energi og olie registreres i husdyrbrugets driftsregnskab. Desuden udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Ud fra energiguiden er energiforbruget på 0,3 kWh pr slagtekylling. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets husdyrsammensætning modsvarer et standard husdyrbrug på 1.090.000 slagtekyllinger. Det forventede energiforbrug er derfor omkring 327.000 kWh. Hertil kommer drift af markvanding etc.

Såfremt elforbruget overstiger 0,3 kWh per kylling, altså overstiger et samlet elforbrug på cirka 350.000 kWh, skal der foretages en energigennemgang af en energikonsulent.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at hele husdyrbruget inden revurderingen 8 år efter meddelelse, skal være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget.

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparekatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførsel af energibesparende teknologi vedr. belysning, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller. lign.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a.:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent,
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning,
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås,
- at der anvendes energibesparende belysning,
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt,
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Alt husdyrgødning afsættes til biogasanlæg og der modtages afgasset biomasse retur. Afgasset biomasse udbringes på udspretningsarealer, der er ejede eller forpagtede, jf. Skema 12.

Skema 12. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning Lystlundvej 4, 7500	Dybstrøelse	37.595	12.598	360,93
I alt		37.595	12.598	360,93
Fraført fra husdyrbruget til biogas Til Maabjerg BioEnergy	Minkgylle	-37.595	-12.598	-360,93
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer Fra Maabjerg BioEnergy	Separeret afgasset biomasse (gnst. udnyttelse 81 %)	+14.720	+1.606	+128,00
I alt		-22875	-10.992	-232,93
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer Maabjerg BioEnergy	Separeret afgasset biomasse (gnst. udnyttelse 81 %)	14.720	1.606	128,00
I alt		14.720	1.606	128,00

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering, Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 12 angivne.

Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge en skriftlig aftale om afsætning af dybstrøelsen produceret på husdyrbruget til Maabjerg Bioenergy A/S svarende til 360,93 DE. Der stilles vilkår herom.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 107,00 ha, hvoraf 3,77 ha er forpagtede. Derudover er ingen gylleaftaler. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 13 og er beliggende i henhold til bilag 8.

Skema 13. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
12-0	8,43	Lystlundvej 4, 7500 Holstebro
13-0	5,10	
14-0	2,71	
1-0	4,08	
2-0	8,38	
3-0	8,06	
4-0	2,55	
4-1	2,99	
5-0	2,11	
5-1	2,56	
6-0	15,96	
7-0	5,72	
8-0	7,62	
8-1	7,44	
9-0	7,74	
10-0	5,20	
11-0	6,59	
I alt	103,24	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
8-2	3,77	Jess Andersen og Annemette Grønbæk Andersen, Lystlundvej 1, 7500 Holstebro
	3,77	Ha forpagtede arealer
I alt	107,00	ha forpagtede og ejede arealer
Gylleaftalearealer		
--	--	
I alt	--	ha gylleaftaler

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 25 og 26 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende, med mindre det fremgår af godkendelsen.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den

mængde husdyrgødning der udbringes (harmonikrav). For kyllingeproduktion må der udbringes 1,4 DE/ha pr. planperiode.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 91,43 ha til rådighed. Der er 107,00 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Sædskefte og efterafgrøder

Alle arealerne drives med S4-sædskefte, der er identisk med referencesædskeftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskefte, der ikke afviger fra referencesædskeftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskefte.

Efterafgrøder er anvendt som et virkemiddel i ansøgningen til at nedbringe nitratudvaskningen til grundvandsmagasiner og Natura 2000 overfladevand. Mængden af ekstra efterafgrøder fremgår af de respektive afsnit om grundvand og Natura 2000 områder. De ekstra efterafgrøder beregnes på baggrund af efterafgrødegrundarealet og etablering, tæthed og vedligeholdelse følger NaturErhvervstyrelsens regler for lovpligtige efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder, der anvendes som virkemiddel til at reducere nitratudvaskningen, kan dog ikke erstattes af mellemafgrøder, overskud af efterafgrøder fra tidligere år, energiafgrøder, afbrændt fiberfraktion eller efterafgrøder udlagt af en anden jordbruger.

Udbringning af husdyrgødning

Udbringningen foregår efter gældende regler og under hensyntagen til planternes behov ved fastlæggelse af udbringningstidspunktet. Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab årligt.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport af afgasset biomasse

Gener fra transport er generelt vurderet i afsnittet om transport.

Udbringningsarealerne ligger tæt omkring ejendommen, og det vurderes på den baggrund, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne ikke er forbundet med væsentlige gener. Transporter med husdyrgødning passerer ikke bymæssig bebyggelse.

Gener fra udbringning af afgasset biomasse

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt afgasset biomasse. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Hvis afgasset biomasse nedfældes eller køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Udbringningsarealerne ligger mere end 200 meter fra byzone, sommerhusområde samt område i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Arealerne er derfor ikke omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om udbringning lørdage, søn- og helligdage.

§ 28. Husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse må ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder eller områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Følgende BAT tiltag er således lovpligtige:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- tilladte udbringningsmetoder: nedbringning eller slangeudlægning
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer

- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder
- krav om mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse
- ikke tilladt at udbringe husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord
- ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2-9 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb og søer.

Følgende BAT-forhold er ikke direkte reguleret i dansk lovgivning:

- at anvende BAT med hensyn til de maskiner, der anvendes til udspredning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen
- at det ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning
- at sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
- at anvende godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for, at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene
- at behandle husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende arealer og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vurdering og de stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning.

Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer

Grundvand

Udspretningsarealerne ligger alle helt eller delvist indenfor område med særlige drikkevandsinteresser undtaget markerne 4-0 og 4-1. Alle marker ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsområder, indvindingsopland til vandværk og hygiejnezonen for vandværksboringer.

Da der på baggrund af ovennævnte ikke umiddelbart er en risiko for forurening af drikkevand til vandværk, vurderes det, at der ikke i miljøgodkendelsen skal stilles yderligere vilkår til beskyttelse af grundvandet.

Der er registreret en boring mellem stuehus og lade (mod vest, DGU nr. 73.685). Ejendommen er registreret til at have egne vandforsyning. Ansøger har oplyst at boringen pt. kun anvendes til drikkevand til stuehuset. Bruges boringen til andet end

drikkevandsforsyning, skal der ansøges om tilladelse til anvendelse. Dette sikres ved vilkår.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må lide skade.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget:

Småflagermus: Forekommer næsten overalt i Vestjylland, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

Birkemus: Arten er ikke registreret i området.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Af disse arter er spidssnudet frø registreret i søen umiddelbart syd for ejendommen. Søen er dog omgivet af beskyttede §3-arealer, og projektet forventes ikke at få negativ indflydelse på artens levemuligheder i området.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storå, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

Vandranke: Vokser nær Felsted Kog og i Husby Sø, men i stor afstand fra ejendommen.

Gul stenbræk: Holstebro Kommune rummer mindst 3 paludella-væld, hvor arten kan tænkes at forekomme, men den er trods eftersøgninger ikke fundet her i nyere tid.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der

tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen². Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens³ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere, om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for de(t) givne opland(e), hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret.

Jvf. appendiks 1 vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau (bilag 3) i oplandet til Nisum Fjord er opfyldt, da der ikke er konstateret en forøget udledning.

Produktionen af husdyr er stigende i oplandet til Nisum Fjord samt i deloplandene til Fjorden. Herudover er der ikke konstateret en forøget udledning af næringsstoffer fra andre kilder i oplandet.

Nitratudvaskning i det ansøgte projekt

Udbringningsarealerne afvander til Felsted Kog i Nisum Fjord. Udbringningsarealerne ligger i et område med et nitratreduktionspotentiale på 76-100

² Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

³ Bek. nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

%, og arealerne vurderes derfor som robuste og har derfor nitratklasse 0, jvf. Skema 14.

Skema 14. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

	Udspredningsareal					Harmonitryk uden virkemidler (DE/ha)
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]	
I alt	107,00	107,00	0,00	0,00	0,00	1,40

Skema 15. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved udbringning af reduceret harmonitryk svarende til 1,40 DE/ha og S4 sædskifte samt for ansøgt projekt med et harmonitryk på 1,20 DE/ha ved anvendelse S4-sædskifte og 7 % ekstra efterafgrøder.

Scenarier	Planteavl	Reduceret harmonitryk	Ansøgt drift
Harmonitryk og anvendte virkemidler	Handelsgødning S1/S3-sædskifte	1,40 DE/ha S4-sædskifte	1,20 DE/ha S4-sædskifte m. 7 pct. ekstra efterafgrøder
N-udvaskning fra rodzonen	80,9 kg N/ha	87,8 kg N/ha	80,6 kg N/ha

Holstebro Kommune vurderer derfor, at det ansøgte projekt overholder husdyrlovens generelle og udvidede beskyttelsesniveau, jvf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4.

Holstebro Kommune vurderer, at efterafgrøder og harmoniforhold er anvendt som virkemidler til reduktion af N-udvaskningen, hvorfor der i miljøgodkendelsen stilles vilkår om, at der skal etableres 7 % efterafgrøder ud over NaturErhvervs generelle krav, samt at husdyrbrugets harmoniforhold maksimalt må være 1,20 DE/ha.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)

I henhold til miljøstyrelsens vejledning er det en forudsætning, at

Pkt. 2A) nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog

Pkt. 2B) må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

AD pkt. 2

Det vurderes, som tidligere beskrevet, at Nissum Fjord er et lukket vandområde, hvorfor det er Holstebro Kommunes vurdering, at den husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke må udgøre mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B i oplandet.

Skema 16. Beregning af det relative husdyrgødningsbetingede nitratbidrag til Natura 2000 vandområder.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	N65 - Nissum Fjord
Delområde - kystopland	Nissum Fjord	Felsted Kog
Opland til Natura 2000 området	167.876 ha	120.259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	95.864 ha	71.086 ha
Reduktionspotentiale for oplandet	67%	75%
Gnst. udvaskning fra rodzonen i oplandet til Natura 2000 området*	75 kg N/ha/år	75 kg N/ha/år
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området	2.345 tons N/år	1.323 tons N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard betragtning på 10 kg pr. ha)	235 tons N/år	122 tons N/år
Udvaskning i alt fra opland ton N/år	2.579 tons N/år	1.445 tons N/år
Det ansøgte projekt		
Nitratklasse 0	107,00 ha	107,00 ha
Nitratklasse I	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse II	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse III	0,00 ha	0,00 ha
Samlet udbringningsareal	107,00 ha	107,00 ha
Nitratreduktionspotentiale i det ansøgte projekt	87,5%	87,5%
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen	0,3 kg N/ha/år	0,3 kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000 området, ton N/år	0,004 ton N	0,004 ton N
Ansøgt nitratbidrag af samlede nitratbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,0002%	0,000%

* Beregnet vha. Cttools

Det ansøgte har jvf. Skema 16 beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget nitratbelastning svarende til 0,0 % af den samlede N-udvaskning til fjorden.

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Holstebro Kommune vurderer, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. ad pkt. 1A-C i appendiks 1. Herudover er den samlede husdyrgødningsbetingede N-påvirkning af Natura 2000-området mindre end 1 pct. i det ansøgte projekt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt.

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen af påvirkning af Natura 2000-områderne i henhold til Miljøstyrelsens vejledning. Miljøstyrelsens vejledning er tiltrådt af Natur- og Miljøklagenævnet i NMK-133-00068, hvor nævnet den 24. november 2011 afgjorde, at vurdering og regulering af kvælstofudvaskningen skal ske på grundlag af forskellen mellem udvaskningen i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning – den såkaldte "planteavlsmode".

Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderingen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af f.eks. dræn, nærhed til overfladevande og lign. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugets udbringningsarealer i Holstebro Kommune ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

Det er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastlagt, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne.

Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper og detailafvandingsforhold

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er beliggende på grovsandet jord (JB1), jvf. Skema 17.

Skema 17. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
12-0	# 8,43	Nej	JB1	Nej	S4	S4	8,43	0,00	0,00	0,00	0,00	8,43	0,00	0,00	0,00
13-0	# 5,10	Nej	JB1	Nej	S4	S4	5,10	0,00	0,00	0,00	0,00	5,10	0,00	0,00	0,00
14-0	# 2,71	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,71	0,00	0,00	0,00	0,00	2,71	0,00	0,00	0,00
1-0	# 4,08	Nej	JB1	Nej	S4	S4	4,08	0,00	0,00	0,00	0,00	4,08	0,00	0,00	0,00
2-0	# 8,38	Nej	JB1	Nej	S4	S4	8,38	0,00	0,00	0,00	0,00	8,38	0,00	0,00	0,00
3-0	# 8,06	Nej	JB1	Nej	S4	S4	8,06	0,00	0,00	0,00	0,00	8,06	0,00	0,00	0,00
4-0	# 2,55	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,55	0,00	0,00	0,00	0,00	2,55	0,00	0,00	0,00
4-1	# 2,99	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,99	0,00	0,00	0,00	0,00	2,99	0,00	0,00	0,00
5-0	# 2,11	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,11	0,00	0,00	0,00	0,00	2,11	0,00	0,00	0,00
5-1	# 2,56	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,56	0,00	0,00	0,00	0,00	2,56	0,00	0,00	0,00
6-0	# 15,96	Nej	JB1	Nej	S4	S4	15,96	0,00	0,00	0,00	0,00	15,96	0,00	0,00	0,00
7-0	# 5,72	Nej	JB1	Nej	S4	S4	5,72	0,00	0,00	0,00	0,00	5,72	0,00	0,00	0,00
8-0	# 7,62	Nej	JB1	Nej	S4	S4	7,62	0,00	0,00	0,00	0,00	7,62	0,00	0,00	0,00
8-1	# 7,44	Nej	JB1	Nej	S4	S4	7,44	0,00	0,00	0,00	0,00	7,44	0,00	0,00	0,00
8-2	# 3,77	Nej	JB1	Nej	S4	S4	3,77	0,00	0,00	0,00	0,00	3,77	0,00	0,00	0,00
9-0	# 7,74	Ja	JB1	Nej	S4	S4	7,74	0,00	0,00	0,00	0,00	7,74	0,00	0,00	0,00
10-0	# 5,20	Nej	JB1	Nej	S4	S4	5,20	0,00	0,00	0,00	0,00	5,20	0,00	0,00	0,00
11-0	# 6,59	Nej	JB1	Nej	S4	S4	6,59	0,00	0,00	0,00	0,00	6,59	0,00	0,00	0,00
Total	107,00						107,00	0,00	0,00	0,00	0,00	107,00	0,00	0,00	0,00

Fosforklasser og fosforoverskud

Nisum Fjord er i henhold til statens kortværk udpeget som et område, der er overbelastet med fosfor. Da udbringningsarealerne ikke er beliggende på lerjorde ($5 \leq JB \leq 10$), vurderes jorderne ikke at være omfattet af fosforklasse I og III. Ingen af markerne er beliggende på detailafvandet lavbundsareal, hvorfor markerne ikke er omfattet af fosforklasse II.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspreddning af en fosformængde på 1.606 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 1.606 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 0,1 kg P/ha, jvf. Skema 18.

Skema 18. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	16.06 kg P/år

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	15,0 kg P/ha/år
P-fracørsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	14,9 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	0,1 kg P/ha/år

Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit ca. 12 kg P/ha i oplandet til Nisum Fjord⁴. Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 0,1 kg P/ha/år, jvf. Skema 18, hvilket er væsentligt mindre end det gennemsnitlige i det øvrige opland.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)

Tabsniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Et overskud på 0,1 kg P/ha i retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil altså forøge jordens indhold af fosfor med ca. 0 %. Husdyrbrugets andel af påvirkningen på Natura 2000-området er vurderet til 0,0 %, jvf. Skema 19.

Skema 19. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000 område ud fra et worst case scenarie baseret på miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	N65 - Nisum Fjord	N65 - Nisum Fjord
Delområde - kystopland	Nisum Fjord	Felsted Kog
Opland til Natura 2000 området	167.876 ha	120.259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	95.864 ha	71.086 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	19.173 kg P	14.217 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	5.761 kg P	3.934 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P
Fosfor tab opland total	24.934 kg P	18.151 kg P
Husdyrbrugets arealer		
Ansøgt areal	107 ha	107 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	0,1 kg P/ha	0,1 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	0%	0%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	0 kg P	0 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,0002%	0,0002%

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen for husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er på baggrund af vurderingen stillet vilkår til sikring af vandmiljøet. Under nitratafsnittet er det vurderet, at forudsætningerne i pkt. 1A er opfyldt, jvf. appendiks 1. I vurderingen er øvrige kilder sat til 0 kg P for at opnå et reelt worst case scenarie.

⁴ Beregning af P-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet. Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

For nitrat vurderes det, at en påvirkning på under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne påvirke et Natura 2000 område i et sådant omfang, at det vil kunne måles i recipienten med de nuværende biologiske målemetoder. Antages det samme at være gældende for fosforpåvirkning, vil det ansøgte projekt ikke påvirke Natura 2000- området Nissum Fjord, herunder Felsted Kog væsentligt negativt, da husdyrbrugets individuelle påvirkning i retsbeskyttelsesperioden af området er under 1 %.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

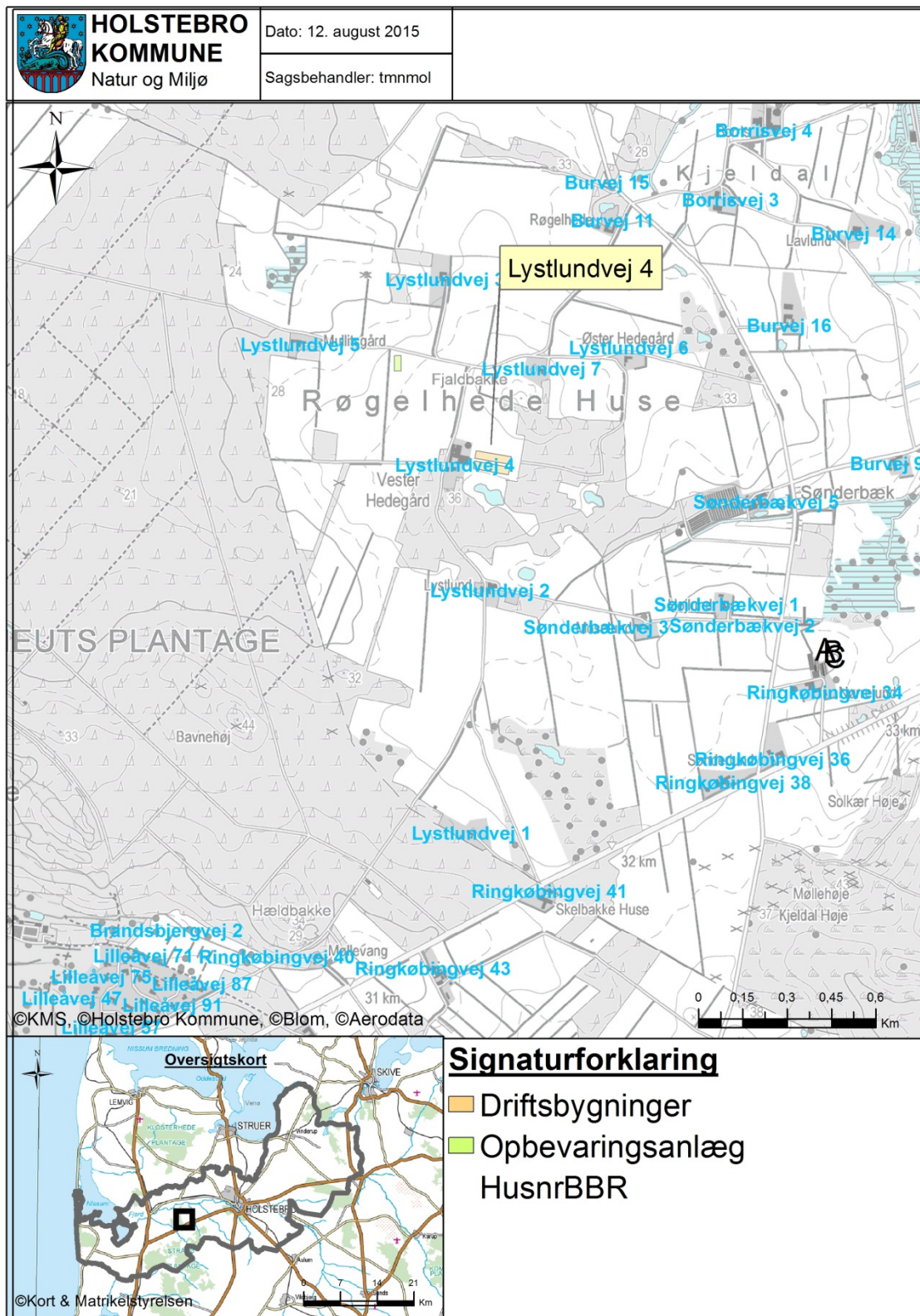
Husdyrbrugets forenelighed med naturområders sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

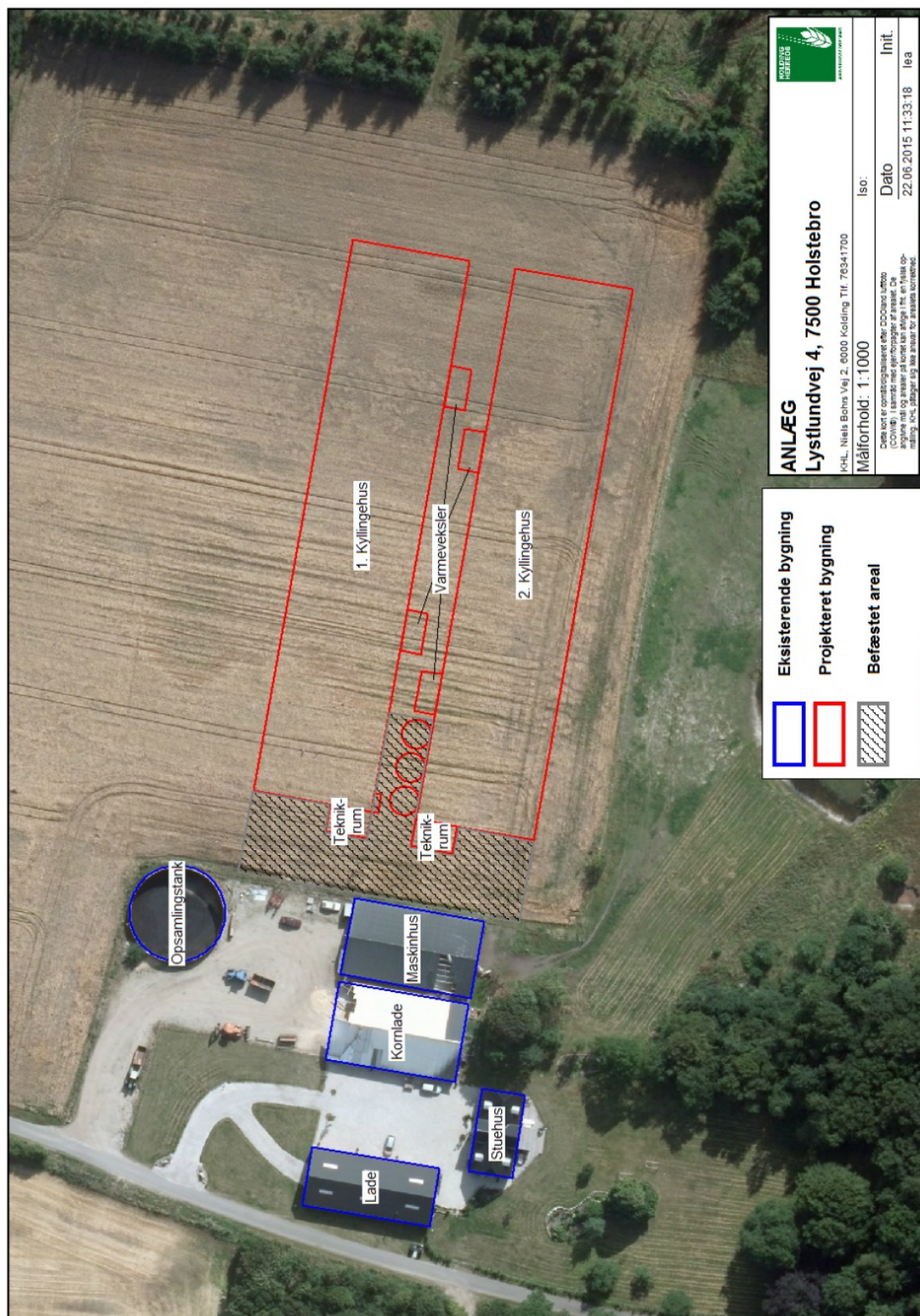
Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

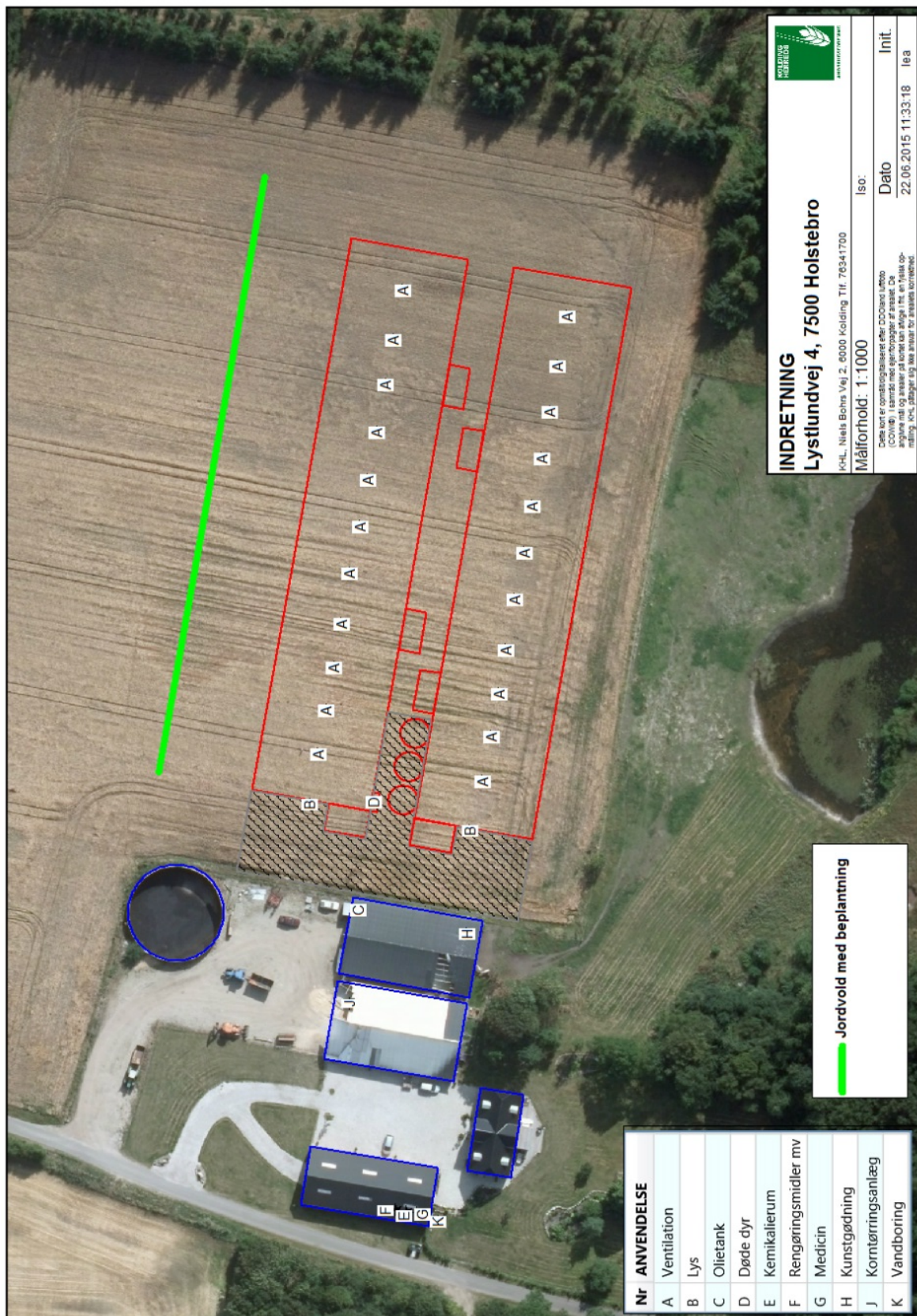

Bilag 2 – Situationsplan

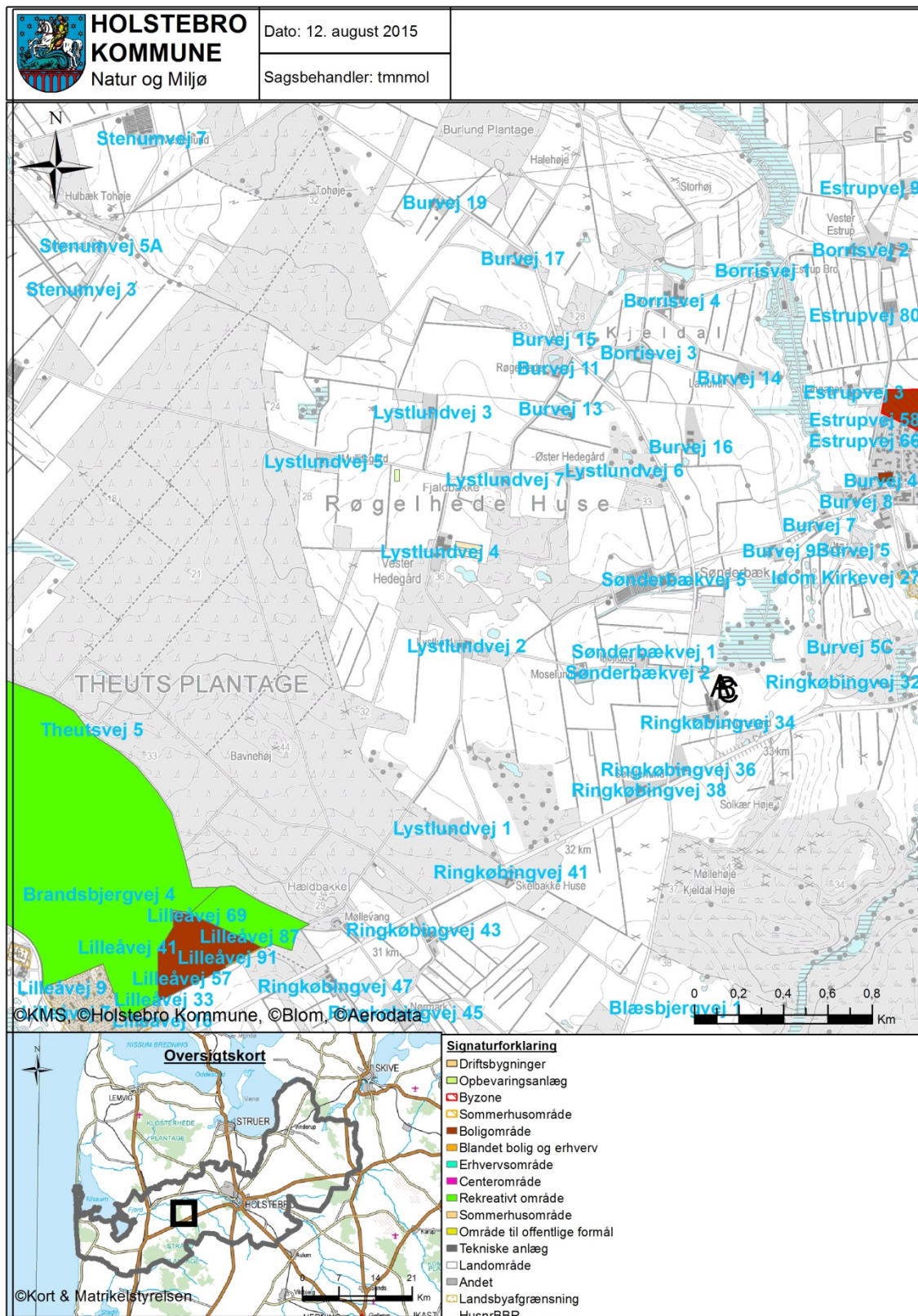

Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning

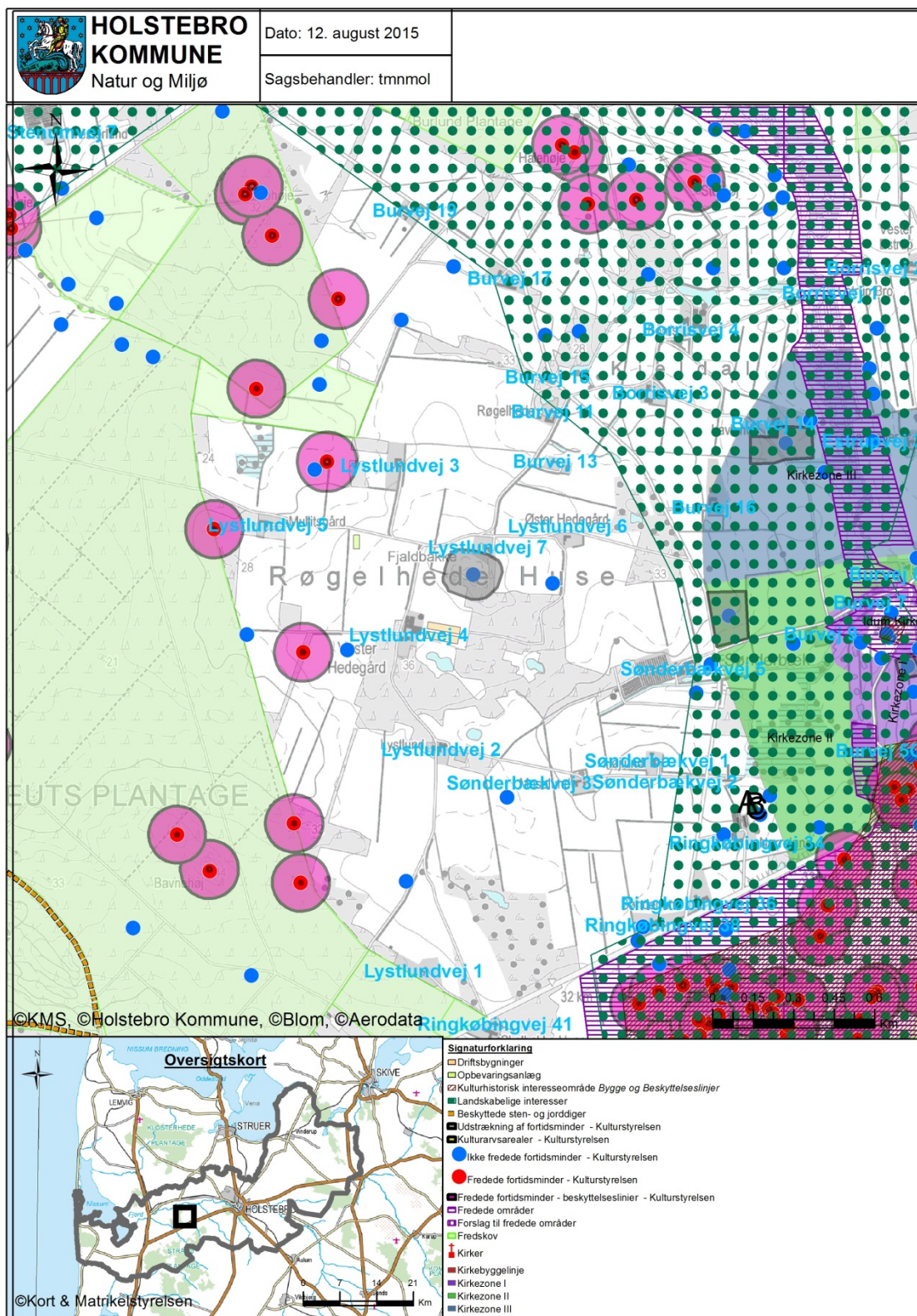

Bilag 4 – Omkringboende og planmæssige forhold

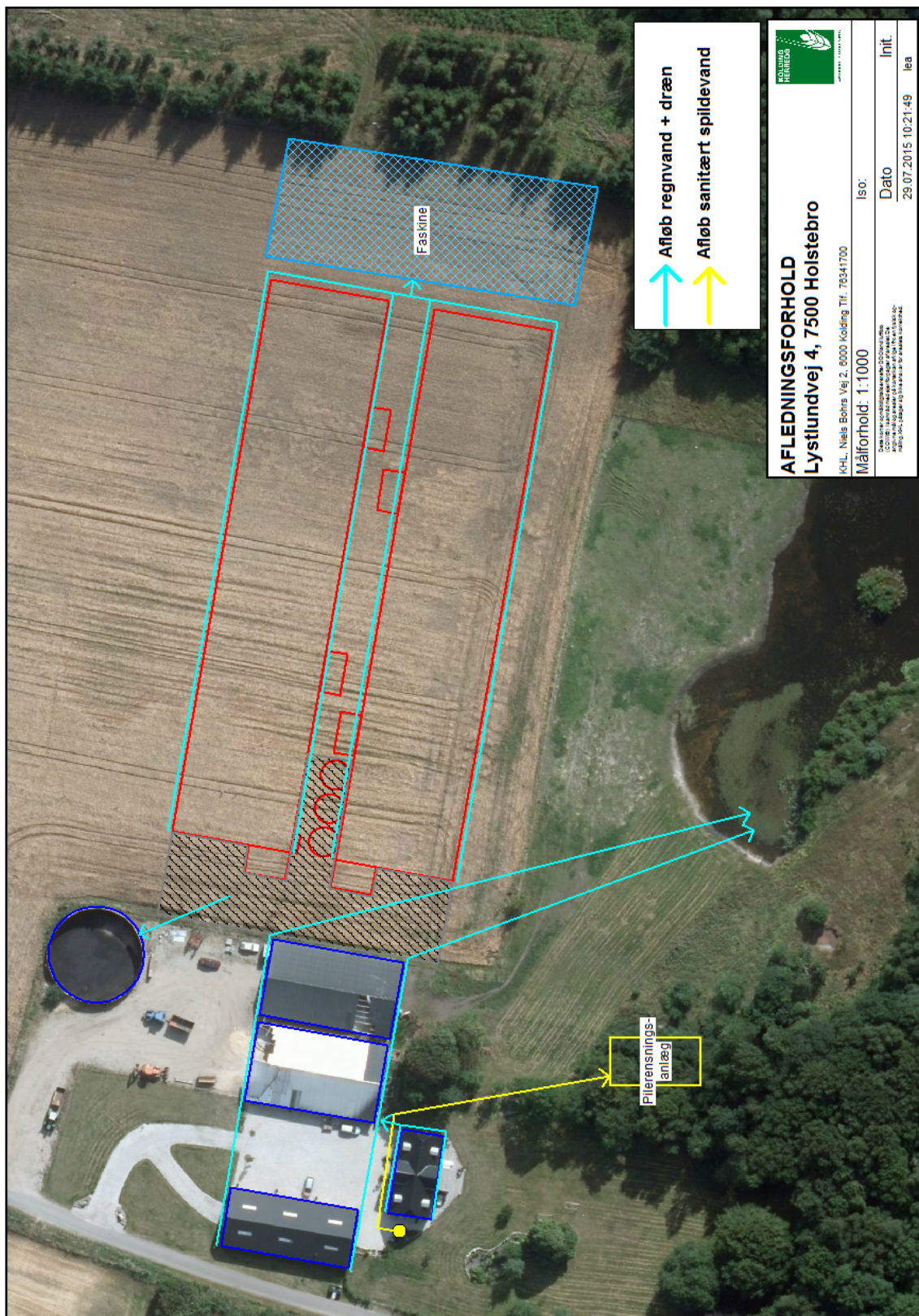

Bilag 5 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser omkring anlæg

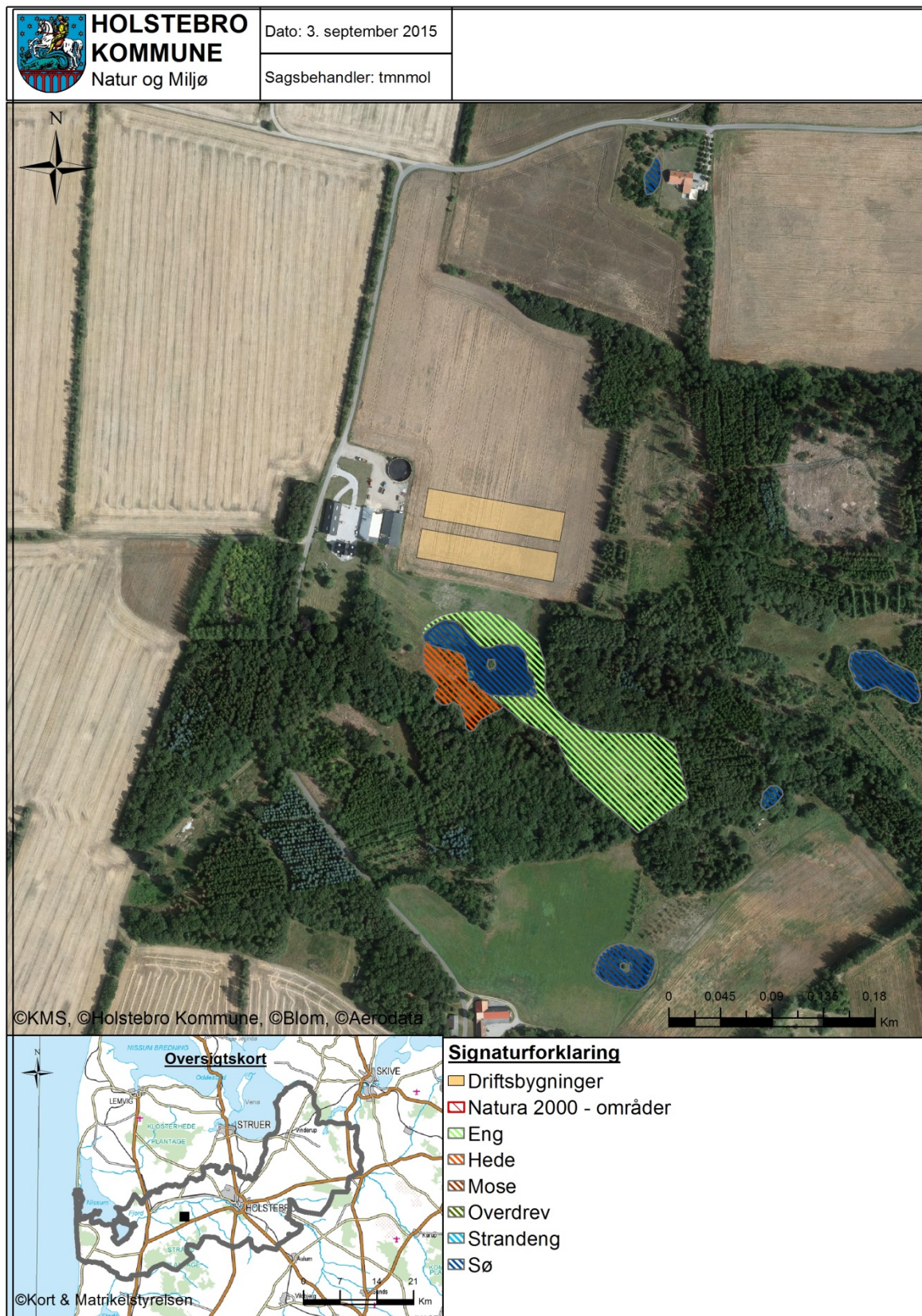

Bilag 6 – Husdyrbrugets afløbsforhold

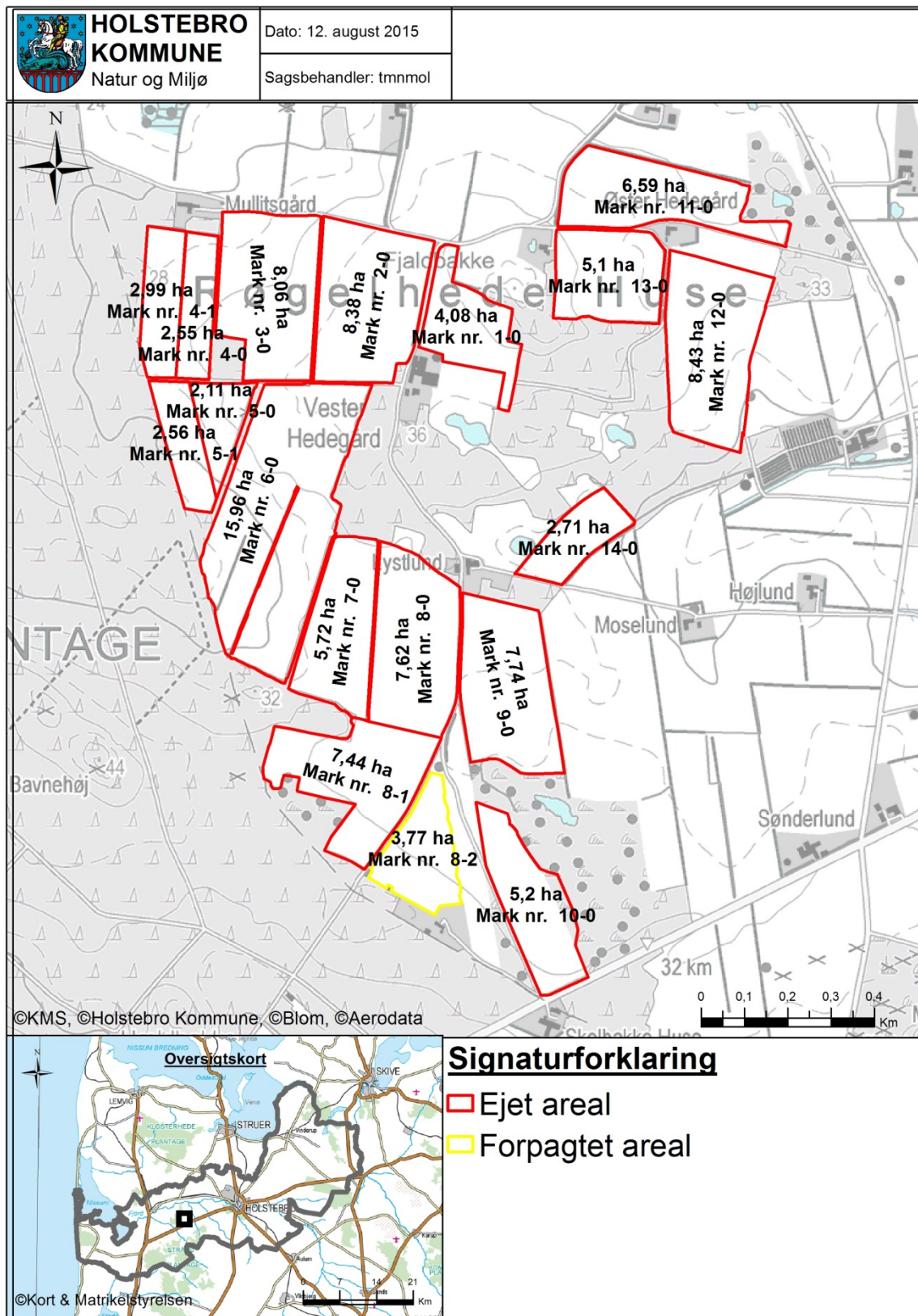

Bilag 7 – Naturområder omkring anlæg

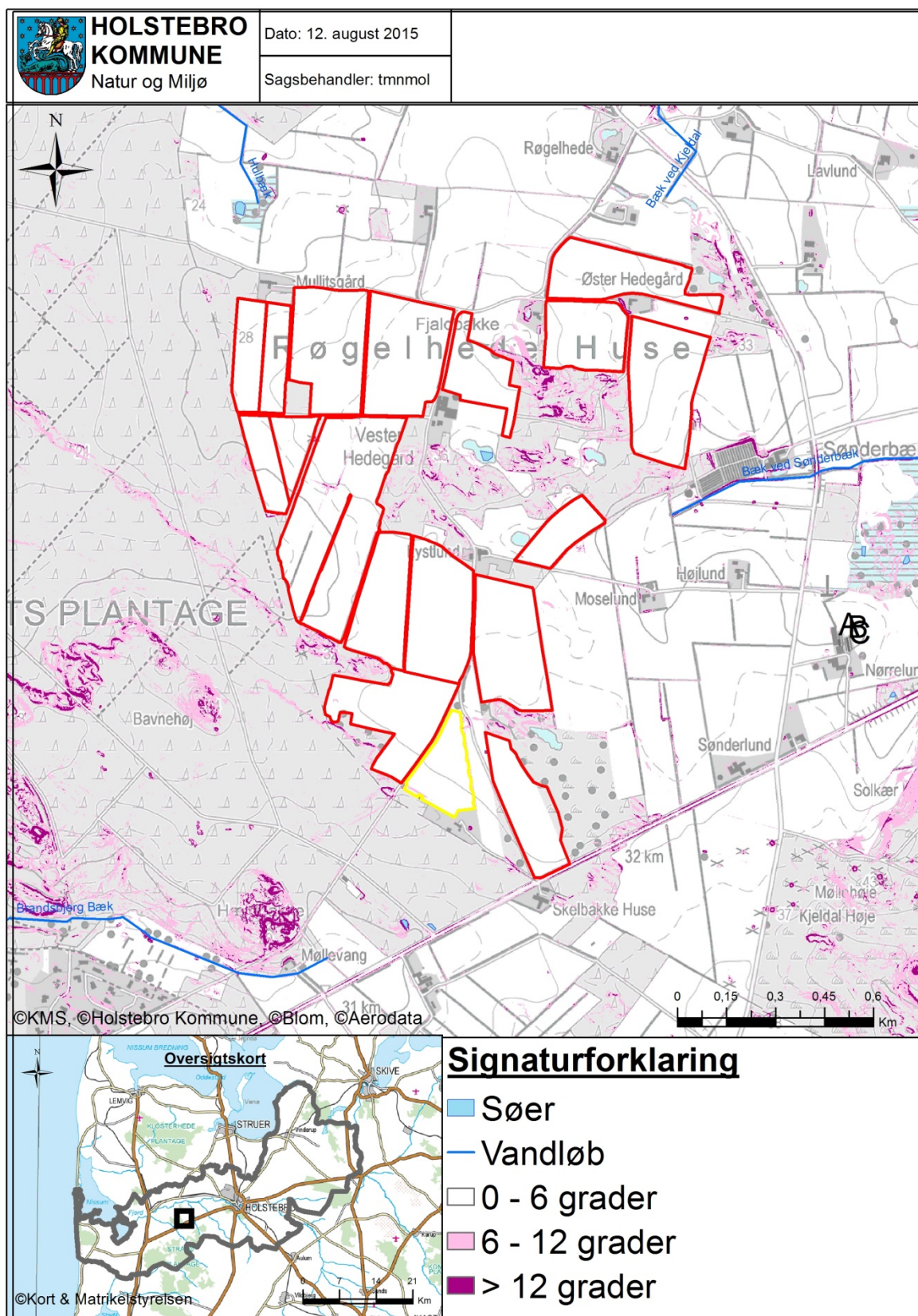

Bilag 8 – Oversigtskort over udspretningsarealerne

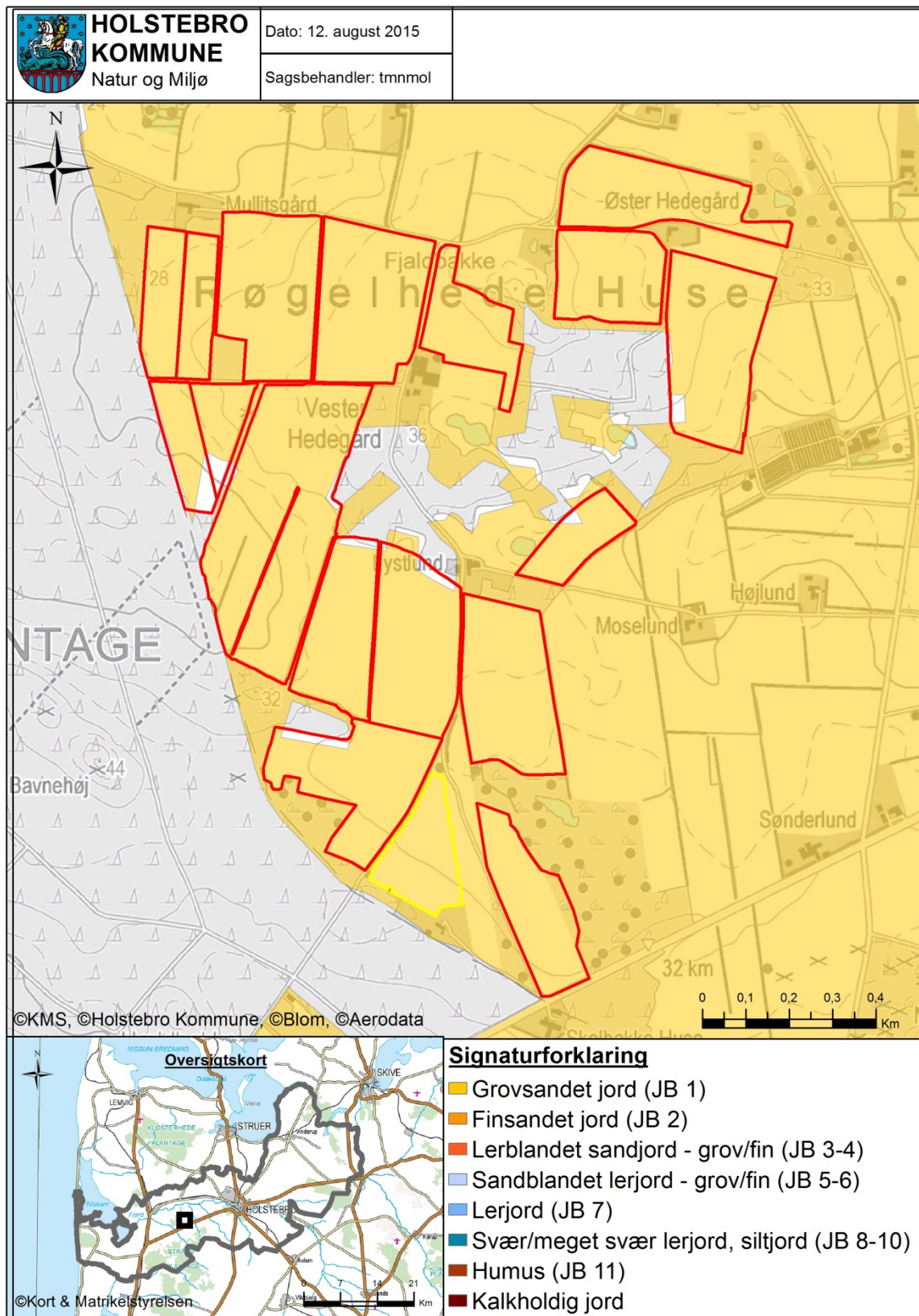

Bilag 9 – Skrånende arealer

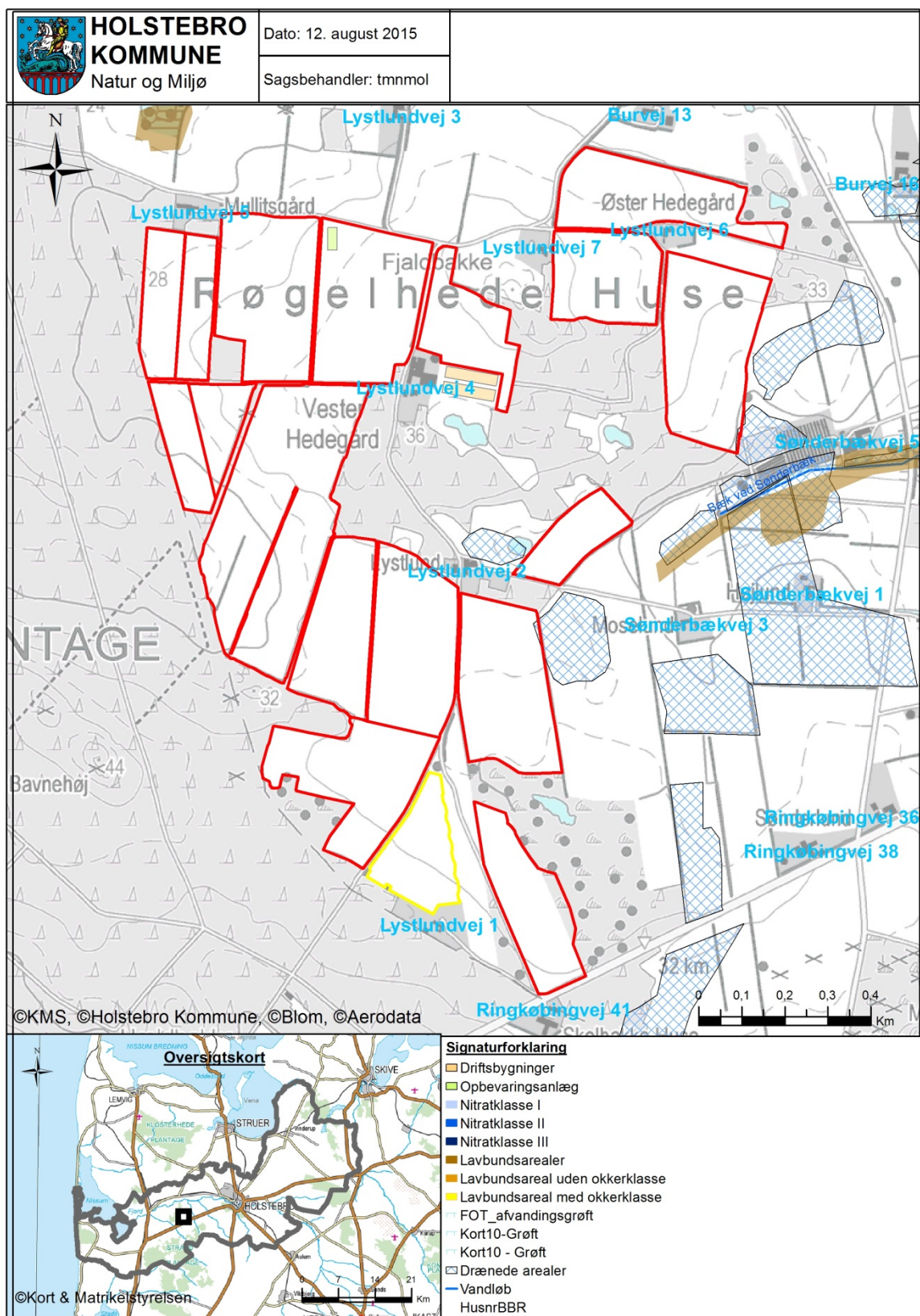

Bilag 10 – Jordbundstyper

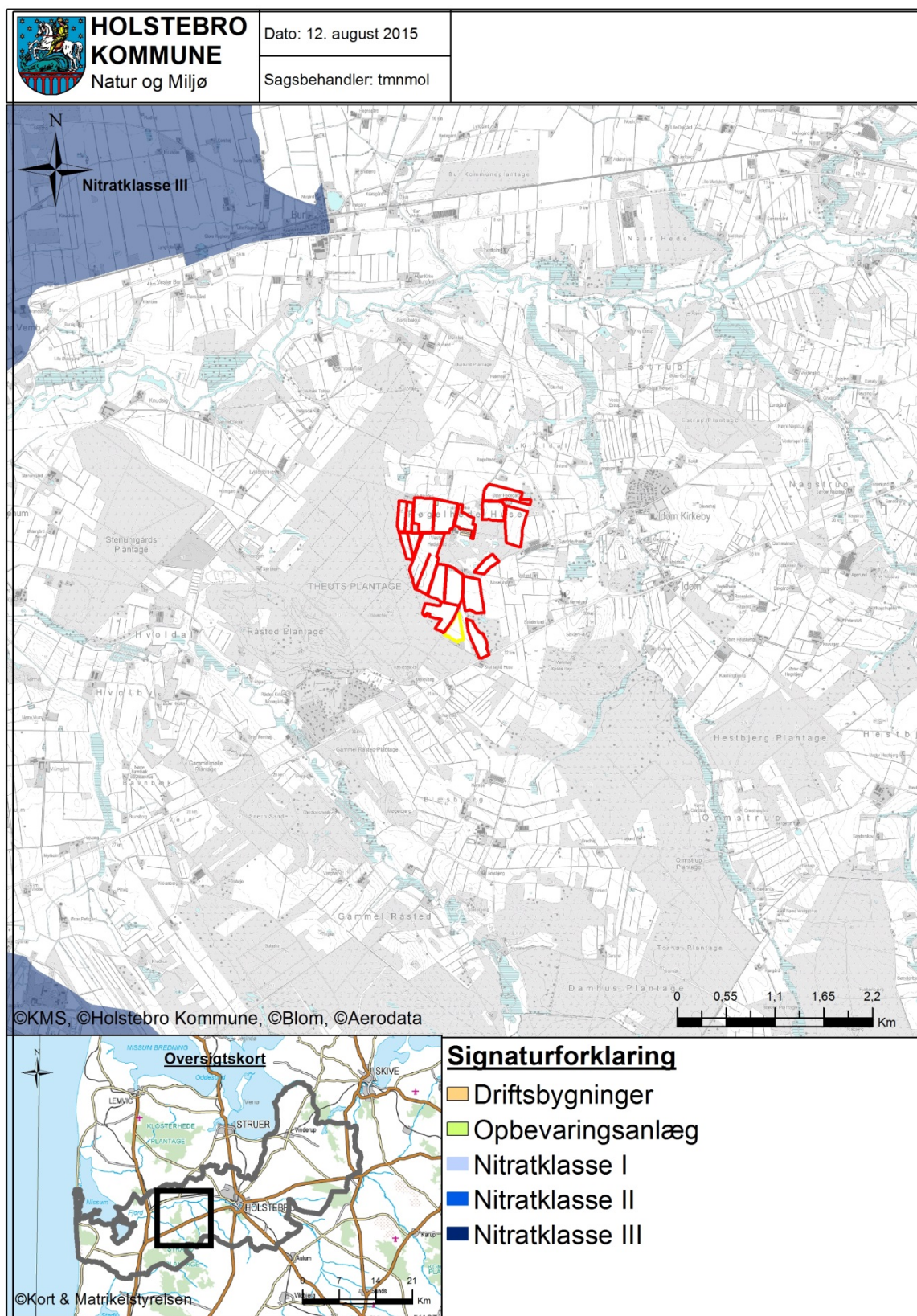

Bilag 11 – Lavbundsarealer, fosforklasser, detailafvanding

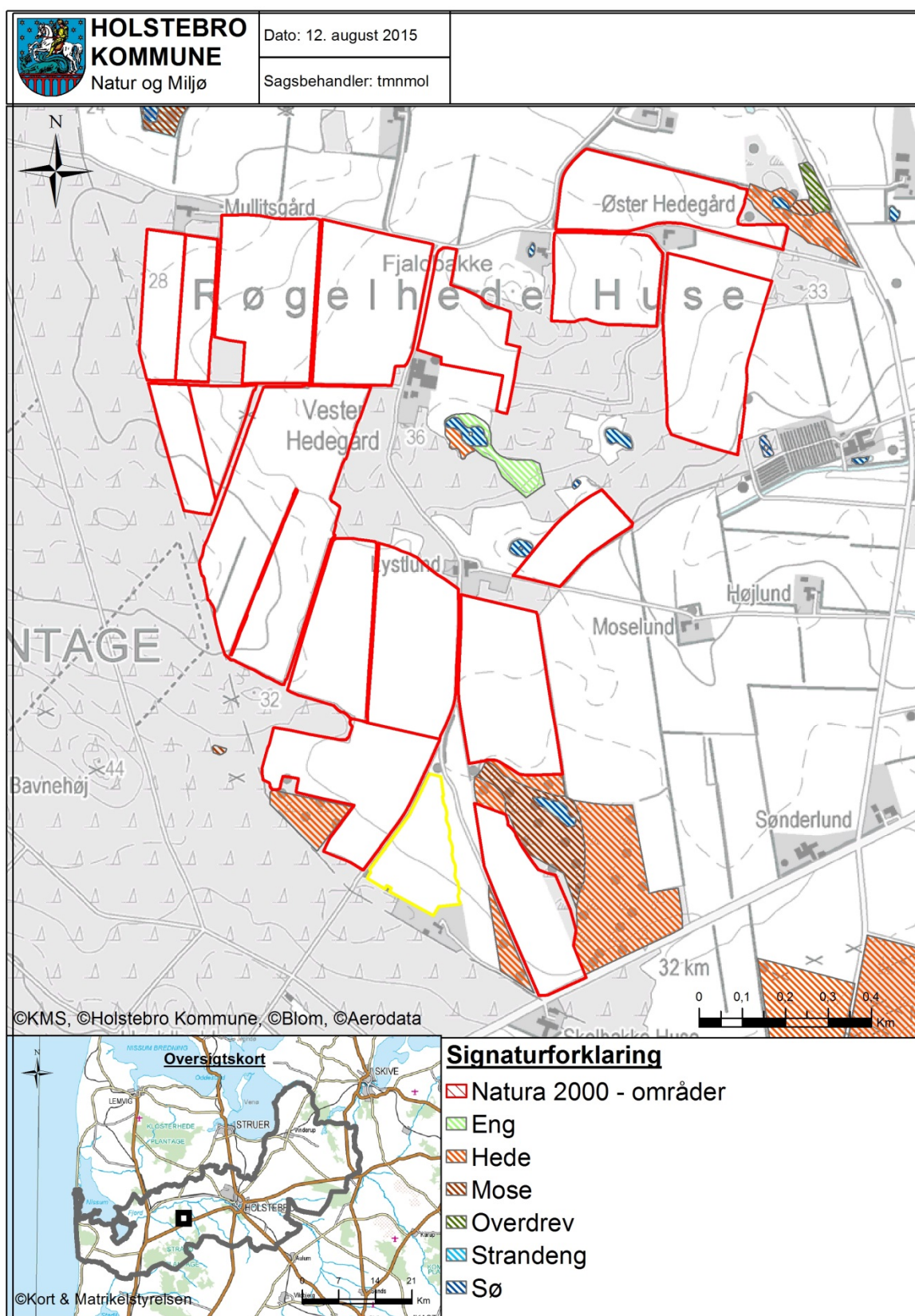

Bilag 12 – Risikoområder for nitratudvaskning (nitratklasse)

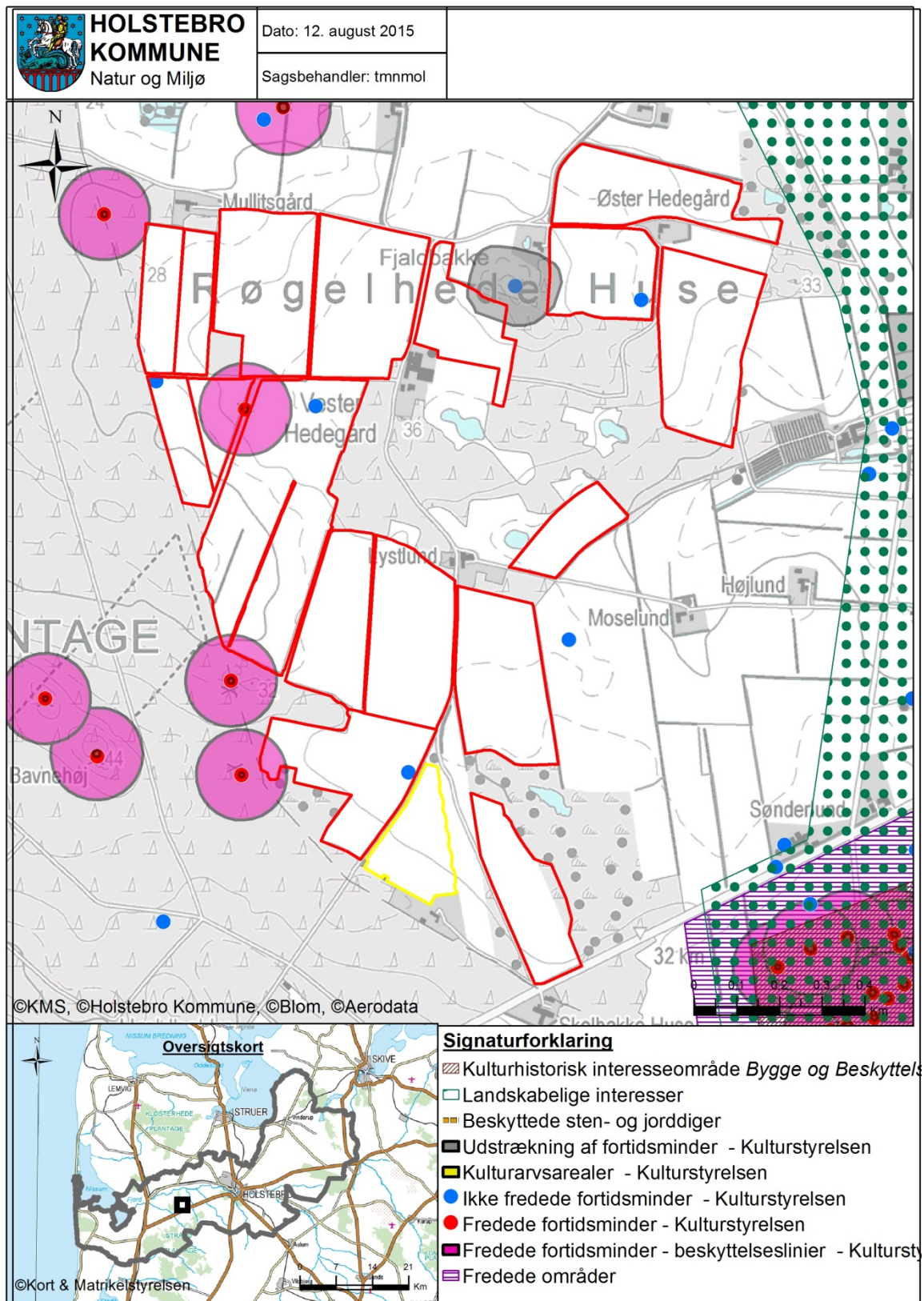

Bilag 13 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer

Bilag 14 – Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer

Bilag 15 – Driftsjournal - del 1 / 2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE

Skemaet kan erstattes af bilag som f.eks. E-kontrol, slagteriafregninger m.m., såfremt disse indeholder de samme informationer som ovenstående.

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder							

Ovenstående årlige inspektion af gyllebeholdere kan i stedet fremgå af et bilag, som indeholder de angivne oplysninger.

VENTILATIONSANLÆG		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		
...		
...		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

Bilag 15 – Driftsjournal - del 2 / 2

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	År:			År:			År:			År:		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
El [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information om forbruget.

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

Appendiks 1 - Natura 2000-vandopland Nissum Fjord

Hvilken beskyttelse gælder for oplandet

Der er to niveauer af beskyttelse i husdyrloven. Der er et generelt niveau, der anvendes, når påvirkningen med næringsstoffer fra oplandet har været faldende siden 2007 og et skærpet niveau, der gælder, hvis påvirkningen er steget.

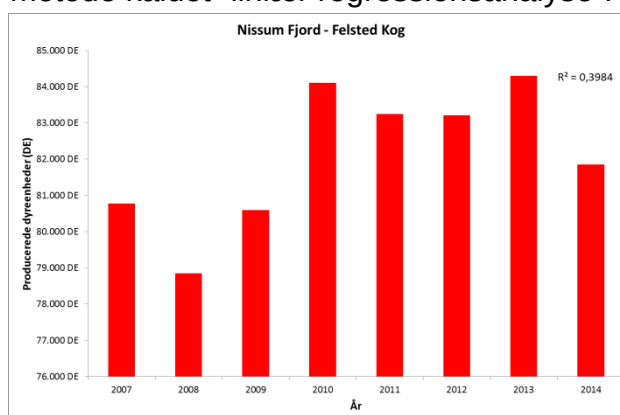
Der fremgår af miljøstyrelsens vejledning, at påvirkningen af næringsstoffer ikke er steget, hvis produktionen af husdyr i oplandet ikke er steget siden 2007.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrholdet i oplandet til Felsted Kog har været stigende siden 2007. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrlovens skærpede beskyttelsesniveau gælder for denne miljøgodkendelse.

Det skærpede beskyttelsesniveau betyder, at ansøger skal vise, at det miljøgodkendte projekt ikke udleder mere nitrat til fjorden end et plantebrug, der dyrker et areal af samme størrelse.

Hvordan har produktionen af husdyr udviklet sig siden 2007

Miljøstyrelsen har den 10. december 2014 offentliggjort nye tal for produktionen af husdyr i kystoplande. Hvis den såkaldte "forklaringsgrad(R^2)" er over 0,5, så skal kommunen vurdere udviklingen ud fra en metode kaldet "liniær regressionsanalyse". Holstebro Kommune har beregnet forklaringsgraden til 0,4, jvf. figur 1. Dette betyder, at udviklingen beregnes som forskellen mellem produktionen i 2007 og tidspunktet for indsendelse af ansøgningen. I 2014 blev der produceret 81.850 DE og i 2007 blev der produceret 80.776 DE. Dyreholdet er i perioden steget med 1.075 DE, hvilket svarer til en relativ stigning på 1,3 %.

Figur 1. Udviklingen i producerede dyreenheder i oplandet til Felsted Kog i Nissum Fjord.

Hvorfor beskyttes Nissum Fjord

Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tangsø er i udpeget som natura 2000 område nr. 65. Fjorden er beskyttet som habitat- (H58), fuglebeskyttelse- (F38) og ramsarområde (R4).

Nissum Fjord er opdelt i tre bassiner. Fjordens nordvestlige del forbindes med Vesterhavet gennem slusen ved Thorsminde, og fjorden er en lukket såkaldt fjord. Storåen løber ud i det inderste bassin, der kaldes Felsted Kog. I natura 2000 sprog er Felsted Kog udpeget som en kystlagune (naturtype 1150). I vandplanen er det beskrevet, at miljøforholdene ikke har det godt, da området påvirkes af for store mængder næringsstoffer såsom nitrat (N) og fosfor (P).